

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 4 coroane.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 13
 a treia-oară 10 bani.

Drumurile pe apă.

Au trecut vremurile, când pe drumurile din țeara noastră vedeai abia din Paști în Crăciun câte un șir lung de caré mari încărcate cu mărfuri dela Brașov și pornite spre Țeara-Ungurească sau alte lungi șiruri de caré venind dela Seghedin înspre ținuturile noastre. Drumuri strinse în șini de fer sunt așternute în lungul și latul țării — mai puține în ținuturile locuite de Români — și mărfurile se trimit acum ușor, sigur, grabnic și ieftin pe caréle mînate de puternicii aburi.

În timpul mai nou, când agricultorul și comerciantul numai pe lângă un transport și mai ieftin și mai grabnic pot să ajungă la un câștig mai de ispravă după roadele muncii lor, luarea aminte a stăpînirilor din țările mai înaintate se îndreaptă, tot mai mult asupra unor căi, pentru a căror croire și întreținere mai ales nu se cer atâtea cheltueli, ca pentru căile ferate. Aceste căi sînt *riurile și canalurile*. Pentru acestea se arată în toate părțile un interes deosebit, ba se pare chiar unul mai mare, ca față de căile ferate.

Causa acestei împrejurări e de-a se căuta în deosebirea, ce este între aceste două mijloace de comunicațiune.

Prin o experiență mai lungă s'a dovedit, că drumurile de fer ajută mai mult industria, ușurează oălătoria oamenilor dela un loc la altul și face de banii umblă mai ușor între oameni. Circularea aceasta a banilor ar fi bună, dacă s'ar întempla în măsură mai mare între oamenii dela țeară, dar' precum e

dovedit prin experiență, folosul cel mai mare îl trag orașenii. Altfel e cu canalurile și riurile navigabile. Ele sînt o binecuvîntare pentru agricultura ținutului: sînt căi ieftine de transport pentru produsele agricole, contribuind astfel la o viață mai vie, la o cultivare mai intensivă și astfel la bunăstarea economică.

Prin canaluri circulația nu se grămădește la orașele mari, ca prin căile ferate, din contră se îndreaptă în toate părțile ținutului, prin care se află canalul sau riul navigabil. Pe malurile lui se desvoaltă o vie mișcare, se fac fabrici, comune chiar, ceea-ce calea ferată nu e în stare să producă. Afară de aceasta pătura cea mai de jos a populațiunii nu e amenințată în existența sa așa, ca prin căile ferate. Micul meseriaș și cărașul trăește mai ușor în un ținut cu canaluri, decât în unul cu căi ferate. Chiar și la facerea canalurilor este deosebire; populația țerană are mai mult de lucru și mai mult câștig la săparea unui canal, ca la facerea de căi ferate.

Ce urmează din aceste deosebiri? Urmează, că o țeară sau un ținut, ca să progreseze în toți ramii economici, fără-ca vre-unul din acestia să fie năbușit sau împedecat în dezvoltarea lui, trebuie să aibă în măsură potrivită dezvoltate cele două căi principale de comunicație: *căile ferate și căile navigabile*. De aceea vedem în țările apusene și în Rusia dându-și oamenii silința a suplini, ceea-ce încâtva s'a neglijat: crearea de căi navigabile.

Referitor la țările locuite de Români în privința aceasta stăm rău. Nu

vorbim de România, care își va face ea canaluri în interiorul țării la Dunăre și mare, îndată-ce va simți trebuința, dar' e vorba de ținuturile românești din monarhia austro-ungară. Aci stăm rău și aci *sîntem nedreptății* și în privința aceasta, ca întotdeauna, față de alte popoare.

În proiectele de investițiuni de căi ferate și navigabile din Austria, *Bucovina* nu e considerată de loc. Deputații bucovineni au intervenit la ministrul *Körber*, care 'i-a asigurat, că în viitor le vor fi considerate cererile.

Noi Români din Ungaria avem și mai puțin. Maghiarii vor și ei a face canaluri, dar' pe pustă, în jurul Tisei și Dunării, al căror punct de plecare va fi Budapesta.

În Ardeal și Bănat nu se va face nimic, cu toate-că Oltul, Murășul și Someșul, dacă s'ar regula și s'ar face navigabile, ar fi o binecuvîntare pentru văile lor. Dar' de ce să se facă aceasta?

Pentru Români?

Această nouă desconsiderare a noastră pe teren economic încă trebuie creată la răvaș.

Apropiere între Franția și Germania. La dineul de gală, ce s'a dat cu ocazia congresului internațional al pompierilor, ținut zilele aceste în Berlin, a produs mare senzație vorbirea reprezentantului francez Guesnet, presidentul reuniunii pompierilor francezi. Guesnet a laudat instituția și organizația pompierilor germani și apoi a zis, că a primit însărcinarea dela Loubet să salute în

FOITA.

Hora plugarului.

Azi e zi de sêrbătoare,
 Sêrbătoare la plugari
 Plugu-'mi zace 'ntins la soare,
 Boii-'mi paște pe hotar.
 Vin' Ileană mână-'n mână
 Sê jucăm și sê horim,
 Am muncit o săptămână
 Acum sê ne veselim.
 Sus opincă dovedește,
 A ta piele ce plătește.

Șese zile pe câmpie
 Pămîntul 'l-am rîsturnat
 Și voioasa ciocărlie
 Numai mie 'mi-a cântat.
 Și tu dragă Ileană
 Când treceam eu pe la voi
 Cum pleșniam din biciu drăguță
 Sê m'auzi dela rîsboi.
 Sus opincă... etc.

Azi în loc de ciocărlie
 Cîntă-'mi tu, iubita mea
 Până-'mi merge plugul mie
 Nu mă tem de vreme rea.
 Azi la joc mîne-'n poiană
 Sê cosesc iarbă cu floare
 Și tu draga mea Ileană
 Sê-'ntinzi brazdele la soare.
 Sus opincă... etc.

Eu sînt frate cu pămîntul
 Și tu ești iubita mea,
 Pe dușmani ferească-'i Sfîntul
 Sê nu-'ncerce să vê ia,
 Căci atunci vor cunoaște
 Ce pot eu și ce plătesc
 Și ce inimă e-'n mine
 Și cum știu eu să trăiesc
 Sus opincă... etc.

Furcă, sapă, greblă, coasă,
 Astăzi toate odihnesc
 Eu cu tine-a mea frumoasă
 Am să joc și să horesc.

Așa-'i viața frumoasă
 Știm și noi s'o prețuim,
 Toată ziua trag din coasă,
 Seara 'n poartă ne-'ntălnim.
 Sus opincă... etc.

I. C. Șonertu.

Poesii populare.

Din Toracul-mare.

Culese de Ioan Serbovan, june.

Spune mândră când sê viu,
 De vreme sau mai târziu?
 Vino bade ori-și-când,
 Că ție 'ți-oi face rînd.

Dragi îmi sînt fetele dragi,
 Vara când culeg la fragi,
 Unde-'s multe și mărunte,
 Și nu 'ncap să se sărute.

F. ce-'mi-aș cale prin grui,
 Dar' n'am pentru cin' sê suiu,
 Voiu sul pentru-o tîndață,
 Până mîne aude-o țeară.

numele poporului francez pe împăratul Wilhelm, domnitorul păcii și pe membrii familiei domnitoare.

Vorbirii lui Guesnet 'i-se atribue o importanță politică și în ori-ce cas ea este un nou semn de apropiere între Francezi și Germani.

Desvélirea monumentului lui Dr. George Candrea. Duminecă s'a făcut la Graz desvélirea monumentului lui Dr. George Candrea. Dr. Candrea e fiu de Moș din Neagra. A fost redactor la »Dreptatea« în Timișoara și bun Român. Când 'i-s'au făcut »Dreptății« o grămadă de procese din partea stăpânirii, el a trecut în România, ca profesor. Călătorind în 1899 prin Austria, el murì repede în Graz.

Prietenii lui au adunat bani și ca unui vrednic Român 'i-au ridicat la mormânt un monument, al cărui chip 'l-am dat în nr. 2 al »Foi Poporului« din a. c. și desvélirea oăruia s'a făcut Duminecă. Sărbarea desvélirii a fost înălțătoare. Parastasul și sfinjirea monumentului a sėvărșit-o părintele Dr. V. Lucaciu, chemat anume de tinerimea română dela școalele înalte din Graz.

La desvélire și peste tot la sėrbare a luat parte un public mare, colonia română din Graz și reprezentanții tinerimii române dela universitățile din monarchie. Au ținut vorbiri părintele Lucaciu, tinerii Popescu (Graz), Giurgiu (Cluj), Barbul (Viena) și d-na Mathey. La sėrbare au participat reprezentanți ai tinerimii slave, italiene și săsești; familia Candrea a fost reprezentată prin sora rėposatului.

După sėrbarea desvélirii s'a ținut ședință festivă în amintirea lui Candrea, apoi masă comună, la care s'au rostit mai multe toast.

Tinerimea română s'a purtat cu vrednicie față de amintirea bunului și marelui Român, Dr. G. Candrea.

Creta. Residenții din Roma ai Angliei, Franciei și Rusiei, sub presidenția ministrului de externe italian Prinetti, au examinat cererea adunării naționale din Creta și au decis a nu face concesie, nici cu privire la autonomia Cretei, nici în privința anexării ei la Grecia. Residenții au declarat apoi, că dacă creștinii vor prigoni pe mohamedani, puterile vor lua măsuri pentru a restabili ordinea.

ÎN CHESTIE DE NAȚIONALITATE. Casa seniorilor din Viena a votat în unanimitate proiectul despre căile navigabile primit în reichsrath.

În decursul desbaterilor oratorii și-au exprimat recunoștința guvernului, că 'i-a succes a duce parlamentul pe terenul activității economice.

Körber a mulțumit, exprimându-și speranța, că parlamentul va trată liniștit și alte chestii. Guvernul — a zis Körber — în chestia de naționalități va înoujura ori-ce unilateralitate și tot ocea-ce unui popor 'i-ar fi spre folos, dar' oeloralte spre stricăciune.

Convenția comercială a României cu Turcia. Ziarele din București scriu, că delegații români plecați la Constantinopol în vederea încheierii convenției comerciale cu Tur-

cia au fost primiți acolo cu multe onoruri.

La debarcader au fost salutați de un trimis al Sultanului și al guvernului turcesc, precum și de personalul delegațiunii române, ear' ieri au fost invitați la un prânz dat în onoarea lor de ministrul de externe al Turciei.

Se speră, că în curând convențiunea cu Turcia va fi încheiată și că ea va fi basată pe clausa națiunii celei mai favorizate, așa că se poate prevedea, că Turcia va deveni într'un viitor apropiat un deuseu important pentru esportul produselor române.

Despotismul muscălesc. Guvernul rusesc continuă cu aplicarea măsurilor despotice față de Finlandezi. Mai de curând a sistat apariția ziarului »Pohjalianen« din Helsingfors și a altui ziar din Viborg. Afară de aceasta au mai fost pedepsite încă câteva ziare finlandeze cu opreliște de câte 2—4 săptămâni.

Despoții întotdeauna și pretutindena au urit presa și au prigoni-o.

Liga culturală și regele Italiei. Di V. A. Urechă, în numele congresului anual al Ligei culturale, a transmis o telegramă de felicitare M. S. regelui Italiei, cu ocaziunea nașterii princesei, fiicei sale.

Eată răspunsul dela Quirinal:

»Regele, augustul meu suveran, a fost foarte plăcut impresionat de amabilele felicitări, al căror interpret ați fost, și mă însărcinează să vă mulțumesc în mod cordial pentru aceasta, asemenea și domnilor, colegii d-v.

Ponzio Vaglia, ministrul casei regale.

DIN LUME.

Burii și Englezii.

Comandanții buri din ostul Transvaalului intruniți sub presidenția lui Schalk Burger, au hotărît să continue războiul cu cea mai mare energie.

D-na Bota, soția viteazului general bur, a sosit în Europa.

Agenția statului Transvaal anunță, că d-na Botha aduce lui Krüger știri foarte importante din partea lui Botha. D-na Botha din Londra pleacă la Bruxelles, la Krüger, ear' pe la sfirșitul lui Iunie se inapoiază în Africa-sudică.

De-ale comitetului macedonean.

Din Salonic se telegrafează, că în casa Bulgarului Svejkoff din Florida (Macedonia) au fost arestați 7 oficeri bulgari desertori, la cari s'au aflat puști, revolve și oușite. S'au aflat și epistole de-ale comitetului macedonean, care dispunea noue omoruri.

Din China.

În China s'a încheiat pacea.

Din Peking se telegrafează, că Li-Hung-Ciang a fost încunostințat semi-oficios despre reîntoarcerea curții imperiale în capitală pe sfirșitul lui August.

SCRISORI.

Alegere de notar.

De pe Secașul-mare, în Iunie 1901.

Alegerea de notar cercual în Ohaba — care s'a publicat în nrul 14 al »Foi Poporului« — 'și-a avut urmările sale.

La câteva zile după alegere au fost luați la protocol mai mulți alegători în scopul de a afla pe capii rėsvrățitori față cu porunca protopretorului de a alege cu votisare după făcuta șclamare.

Ear' unul sub numele fictiv de »tohăti« a publicat în nrul 32 din foaia »Közérdek« ce apare în Aiud, un articol batjocoritor la adresa preoților și învățătorilor, atribuindu-le epitete batjocoritoare și fapte neadevărate, ce le-ar fi comis cu ocaziunea alegerii; că adevă: preoții și învățătorii ar fi împins de spate pe alegători din locul alegerii, 'i-ar fi încuiat într'un — făgădău, ear' preotul din Roșia, nu-'i destul cu atăta, că 'i-a încuiat, dar' s'a pus și pe ușă, nelăsând pe nimenea să meargă la alegere.

Ori că s'a aflat oare-care dintre cei ascultați de a mărturisit contra conștienței lor, — și așadar' pe basa fasiunii lor, ori dacă nu — apoi pe baza articolului lui »tohăti« au fost citați mai mulți dintre alegători la oficiul pretorial și s'a luat cu ei separat protocol de fasiune în înțelesul articolului numit.

Și știți cine e acel »tohăti«? E unul cu numele Lieblich, metamorfosat Lengyel Jakab — fost în serviciu militar — după aceea amplotat de postă în Blaj, de unde pentru administrare de bani oficioși a ajuns în carcerul din Alba-Iulia! mai apoi eată-'l conducător în cancelaria notarială din Ohaba, ca adjunct de notar suplent; poate ca rėșplată pentru meritele sale ajunge — deși fără de esamen de notar — a fi ales de adjunct notarial și matriculant în Șoroștin și Tapu, precum se spune în »Közérdek« în nrul 43, unde se laudă tactica protopretorului împăcând la al-dămaș pe acele 2 partide contrare, pe când e sigur, că alegerea s'a apelat, și acum el se plânge că nu e instituit în post din cauza aceasta, pe când cel din Ohaba, a cărui alegere asemenea a fost apelată, este instituit în post.

Despre desfășurarea următoare se va raporta. Referentul

Instalarea unui preot.

Vamos-Ōdărhelu, Maiu.

În ziua Înălțării Domnului a fost la noi instalarea noului preot, dl I. Pop.

De dimineață au plecat trei trăsuri la Agrișteu. Acolo fură întimpinați în capul satului de un mare număr de popor, care-i conduse la casa dlui preot, unde învățătorul local dimpreună cu copiii de școală, precum și tinerimea sătească îi delectară cu imnuri naționale.

Pe când deputațiunea se afla în Agrișteu, în comuna noastră se făceau pregătiri pentru o pompoasă primire. Tot poporul se adună în biserică, unde câțiva luară praporii și icoanele, cu care plecară cu mic cu mare până între hotare, dimpreună cu musica, ear' învățătorul cu copiii de școală, doi cu doi. Între hotare musica ne-a delectat cu cântece, deasemenea și învățătorul cu copiii. Deodată se aude »Vine!« și toți se pregăteau de primire. Dinapoia praporilor erau așezați cei cu icoanele, ear' după acestia erau copilașii învățătorului. Pe

marginile șanțului șiruri de juni, fete și femei cu flori în mâni. În poziția aceasta stătura până-ce trăsura se apropia și tinărul nostru preot se dete jos.

Preotul fu salutată cu un »Bine ai venit«, totodată îi dădură hainele preoțești să se îmbrace. Primind crucea în mână, înaintă Sfinția Sa în mijlocul credincioșilor, unde ținu o vorbire despre credință, speranță și iubire, după aceea resalută poporul cu »Bine v'am aflat«. După discurs plecară copiii cei mici înainte intonând imnuri naționale, ear' cantorii cântările resp. catavasiile Înălțării. Astfel își urmară drumul până în capul satului.

Credincioșii nostri fuseseră în ziua premergătoare în pădure cu carțele după frunze de stejar, de fag, de carpin, ear' tinerimea după flori. În capul satului era o poartă de frunze de fag, împodobită cu steaguri din năfrâmi și cu cununi de flori. Ferestrele caselor erau pline cu flori, pe porți, garduri și pălaturi erau ștergare, covoare (țoale), fețe de perini ș. a., ear' de porți erau atirinate diferite icoane încununată cu flori și panglici.

Pe lângă poarta dela intrare mai erau și alte porți împodobite în același fel.

De aici până la biserică, precum și până în capul satului pe ambe părțile drumului erau implântate crengi și păhul de fag. Ajungând la biserică intrară în lăuntru, săvârșindu-se sfânta slujbă.

De aceeași primire frumoasă a fost împărțită și d-na preoteasă, care a fost acoperită cu flori.

După sf. liturgie, în curtea părintelui nostru s'a încins un falnic joc național. Petrecerea decurse până la orele 1 după miezul nopții.

Dee Dumnezeu ca iubitul nostru preot, (pe care-l cunoaștem foarte bine, în privința caracterului), să trăească mulți ani fericiți și asemenea împodobiți cu cununi de flori, ear' la doamna preoteasă:

»Vieța fie-i lanț de flori
Senine ca cerul, lipsite de nori.«

Un aderent.

ESAMENE.

Sibiu.

Esamenul final dela școala populară gr.-cat. din Sibiu s'a ținut sub conducerea noului canonic Rvs. D. Ioan V. Rusu, fiind de față un număr mare de părinți și alți interesați în cauză, cari totii au fost pe deplin satisfăcuți în așteptările lor fiindcă elevii au escelat cu răspunsurile lor, corecte și date cu multă pricepere, ceea-ce este a se mulțumi învățătorului C. Gligor, care cu mult zel, diligență și pricepere de cauză s'a nisuit a ridica școala aceasta ca să fie de model pentru tot protopopiatul.

La finea esamenului dl comisar a recunoscut meritele învățătorului cu elocvența sa îndatinată, ear' după frumoasele cântări și declamări, inspect. școlar pens. I. Bardosy a distribuit între școlarii mai buni premii în cărți donate de d-nii Dr. Aug. Bunea, canonic și Ioan F. Negruțiu, profesor în Blaj, precum și bani donați de operatorul Nic. Togan și A. Barna, sergent-major.

Slănic.

Esamenul anului acestuia s'a ținut în 26 Maiu n. Încă înainte de a veni dl comisar, curtea școalei era plină de oameni, așteptând cu nerăbdare începutul esamenului. Sosind dl comisar, esamenul s'a început prin cererea ajutorului bunului Dumnezeu. Mult ne-au înveselit răspunsurile micuților de 6—7 ani, cele atât de bune și curate și rostite cu curagiu și vioiciune. Cei de 9, 10, 11, 12 ani, numai se jucau cu răspunsurile, și deși dl învățător îi încurca cu întrebări grele, ei totuși cu curagiu bărbătesc dau răspunsuri tot mai curate. Foarte siguri erau indeosebi în computul mental, unde rezolvau temele cele mai grele.

Dl Pinteș n'a muncit numai în școală, ci e și învățătorul poporului. Dînsul a înființat un cor de băbați, care dispune, tot la stăruința dînsului, și de un fond aproape de 100 cor. Frumoasă e grădina școalei, în care sînt peste 1600 pomi.

Nu dorim alta, fără ca să-l avem mult timp între noi și alți colegi de ai dînsului să-i fie asemenea.

Unul din cei de față.

Cluj-Borșa.

Esamenul s'a început la 2 ore p. m. sub presiul dlui Ioan Bochiș, preot și director, asistat de un număr foarte frumos de inteligenți, domni, doamne și domnișoare, precum și o mulțime de mineri (băieși). După deschiderea esamenului, 3 școlari au felicitat pe comisar, preot și pe oaspeți, după care imediat s'a început esamenul sub conducerea dlui Iuliu P. Murășan, învățător. — Răspunsurile precise din toate obiectele ale școlărilor și școlărițelor, frumoasele declamări și cântări, precum și dialogurile »Despre lux« predat de 2 școlărițe și »Contra beției« de 2 școlari au plăcut mult publicului present.

Esamenul în genere a succedat foarte bine cu deosebire din comput și geometrie, ceea-ce au dovedit hărnicia bravului nostru învățător. Propise de esamen au fost peste 120. Poesiile naționale au fost cântate frumos.

În comuna noastră până acum au fost tot 2 învățători la școala confesională, dară în anul acesta fiind învățătorul secundar teolog, și făcându-se preot, a instruit tot dl Murășan gratuit și pe copiii din această clasă, pentru care jertfă 'i-se aduce din partea poporenilor cele mai ferbinți mulțumite.

După terminarea esamenului dl comisar a ținut o vorbire foarte instructivă și plină de exemple din vieța poporului românesc, declarând esamenul de foarte bun, indeamnă poporul a-și trimite copiii la școală, căci, zice bravul preot: »Școala e tinda bisericeii« și până când tinda stă deschisă, poți intra după plac în biserică.

Ca premii s'au împărțit mai multe cărți de rugăciuni și din biblioteca poporului, la 64 opuri în preț de 17 coroane 40 bani, donate toate de Spectacolul Domn Andreiu Todoran, tipograf în Gherla, pentru care faptă nobilă și deamnă de imitat 'i-se aduce și pe această cale cele mai călduroase mulțumite din partea noastră a tuturor.

Un abonent.

Streza-Cârțișoara.

În ziua de 2 Maiu c. v. s'a dat esamenul cu copiii nostri, dar' foarte puțini părinți au luat parte acolo din cauza zilei de lucru. Și mai mulți de eram, tot același rezultat ar fi fost, căci învățătorul nostru nu prea are talent de învățător, din care cauză mergem cam rău cu școala. Poporul 'l-a primit de învățător, considerând, că orfan fiind să nu dăm leafa unui străin afară de aceea nădăjduia, că își va da silința și va face vre-o ispravă, dar' cu mila aceasta noi mergem rău tocmai cu aceea ce ar trebui ca să mergem cât se poate mai bine. Și rostul de cântat în biserică 'și-l-au pierdut copiii.

C. F.

Luncșoara.

În 3 Iunie d. a. la 3 ore s'a ținut esamenul la școala gr.-or. din Luncșoara, în prezența unui public numeros din apropiere și jur, a dlui ppresb. Teodor Filip, însoțit de învățătorii din apropiere. Sala de învățământ era împodobită frumos. Pe masă se aflau scrisorile de model.

Copiii răspundeau cu cea mai mare precizie din toate obiectele prescise. Declamau poesii frumoase cu așa curagiu încât te mirai de ei. N'au lipsit nici unele dialoge potrivite pentru poporul nostru dela sate, combătând unele păcate ale lui. Cântecul național și bisericăști ai fi voit să le tot auzi. Cu toții s'au depărtat foarte mulțumiți. Pentru ostelile ce le aduce vrednicul nostru învățător Petru Cipou pentru poporul român, al cărui apărător este în tot locul, primească și pe această cale cele mai profunde mulțumiri dela toți.

Un oaspe.

Cut.

În 29 Maiu a. c. s'a ținut esamenul la școala noastră confesională din Cut, la care funcționează doi învățători, sub presiul M. O. D. protopop Alexandru Dobrescu și a decurs în modul următor:

Esamenul s'a început la orele 10 a. m. cu clasa I-a, întâiu cu istoria biblică, cetit, computul mental și cu cifre, apoi declamațiuni și s'a cântat și vre-o câteva poesii, toate cu succes bun.

La orele 11 a. m. a urmat esamenul cu clasa a II-a, la care au luat parte 14 băieți și 11 băiete.

Obiectele din cari au răspuns băieții sînt: religiunea, istoria biblică, limba română, care au amestecat-o cu istoria și geografia, maghiara, comput, istoria naturală, apoi după fiecare obiect s'a cântat și declamat câte o poezie, răspunsurile peste tot bune.

Se vede că domni învățători nu au propus toate obiectele prescise de lege, printre altele amintesc gimnastica, pomăritul și legumăritul, care sînt foarte de lipsă la Români, ca să știe și el să cultiveze legumi și să planteze pomi în grădinile lor. Poporul nu a luat parte la esamen, de oare-ce s'a ținut într-o zi de lucru; afară de aceea nici nu a fost publicat poporului că are să se țină esamenul în zi de post, după-ce în Cut de când există școala s'a ținut esamen tot în zile de sărbătoare.

Un Cătean.

Someuta-mare.

A doua zi de Rosalii s'a ținut în Someuta-mare esamenele la școala română confesională. Succesul acestor esamene a surprins numărul auditor atât prin bogăția cunoștințelor ce le-au arătat elevii, cât și prin *direcția și spiritul* sănătos, în care vrednicii învățători au făcut instrucția.

Învățătoarea, *domnișoara Pavelea*, fiica răposatului profesor din Năsăud, a excelat prin instruirea fetițelor în *lucrul de mână*. Esposiția alcătuită din lucrările de mână ale micelor eleve, pe cât de bogată pe atât de aleasă a fost. Am fi dorit însă, ca pe lângă mișaloasele dar frumoasele cursoare, milicuri și alte lucruri de *lux*, să vedem mai multe lucruri trebuincioase în căsnicia de toate zilele.

D-șoara Pavelea apoi și în celelalte obiecte de învățământ ce le-a propus în I. și II. clasă elementară a realizat un frumos progres. Am dori însă, ca în viitor instrucția d-șoarei învățătoare să nu fie prea de tot mecanică.

Di Teodor Blaga, care de 39 ani muncește cu un zel și devotament de admirat, este model de pedagog. Căci numai așa ne putem explica răspunsurile elevilor scăpate și de cel mai mic mecanism „hovișator” cu care debutează mulți dintre învățătorii noștri; numai așa am putut admira plimbarea îndemnatică, ce a făcut-o d-sa cu elevii clasei III, IV. și V. prin vastul teren al istoriei Ungariei.

Am auzit apoi cum elevii dlui Blaga ne spuneau șirul istoricilor români, a poezilor și literaturii noștri, etc.

Am auzit apoi declamarea cu sentiment a poeziilor ca: „Noi vrem pământ”, „Peneș Curcanul”, „Limba mea” etc.

După esamene inteligența din Someuta în frunte cu Rvds. Domn protopop *Ioan Sêrbu*, care a condus esamenele ca president, a făcut călduroase ovațiuni dascălilor binemeritați — întrunindu-se apoi la o masă comună.

„Asociațiunea” la Sibiu.

În întrunirea din urmă afrunțărilor români s'a stabilit *programul festivităților* pentru adunarea proximă a „Asociațiunii”, s'au ales *secțiile* și s'au luat măsurile de lipsă, ca festivitățile să aibă succes deplin. Îndeosebi s'au numit bărbați de încredere prin comunele din jur, cari să lucre pentru buna reușită a *petrecerii populare*, îndemnând poporul a participa în număr însemnat.

Din hotărârile luate în întrunirea de ieri dăm azi:

Programul festivităților

împreună cu adunarea generală a „Asociațiunii”, convocată la Sibiu, pe 21 Sept. n. a. c. și zilele următoare.

Vineri, 20 Septembrie 1901.

La orele 8 seara *convenire socială* (seara de cunoștință) în curtea hotelului „Împăratul Roman”. Cină à la carte. Concert al unui taraf de lăutari.

Sâmbătă, 21 Septembrie 1901.

La orele 9—10^{1/2} a. m. *serviciu divin*.

La orele 11—1. *Sedința I.* a adunării generale, în casa comitatului.

La orele 2 d. a. *Prânz comun* à la carte în curtea hotelului la „Împăratul Roman”.

La orele 4—6 seara. *Sedința literară* în sala festivă a „Asociațiunii”.

La orele 8 seara. *Petrecere cu concert de muzică militară și tombolă* în „Gesellschaftshaus”.

Decorafiunea localităților o va forma o esposiție de industrie de casă. Obiectele se vor aduna în Sibiu și comunele învecinate și vor rămâne espuse și în ziua următoare.

Damele rom. din Sibiu vor aranja un *bufet* și vor servi pe oaspeți cu beuturi și mâncări.

Tombola va avea loc la orele 10^{1/2}, cu câștigurile neridicate dela loteria Casei naționale.

După tombolă urmează *dans*.

Duminică, 22 Septembrie 1901.

La orele 10—2 d. a. *Sedința II-a* a adunării generale. (Casa comitatului).

La orele 2—3^{1/2} d. a. *Banchet* în curtea hotelului la „Împ. Roman”.

La orele 4—7 seara. *Petrecere populară* pe locul reuniunii de patinat, str. Schewis.

Se va îngriji îndeosebi, ca la această petrecere să participe între alții și câte o păreche sau mai multe din toate comunele învecinate, în costumuri țărănești cât se poate mai originale. Aceste părechi se vor grupa la orele 4 înaintea pavilionului de muzică, după comune, și se vor fotografa.

Urmează apoi *dansuri populare*.

La orele 6 seara se vor *premia costumele* mai frumoase și originale și se vor *împărți 1000 cărți populare*, donate de „Asociațiune”.

Premierea costumelor se va face cu bilete de vot, anexate la biletele de intrare.

În decursul petrecerii populare va rămâne deschis și salonul dela „Gesellschaftshaus” cu esposiția de industrie de casă.

La petrecere va cânta muzica militară.

La orele 7^{1/2} seara. *Concert* al reun. de muzică (eventual împreună cu *teatrul de diletanți*) în teatrul orașenesc.

La orele 10 seara. *Convenire socială* în curtea hotelului la „Împăratul Roman”.

Luni, 23 Septembrie 1901.

La orele 8 a. m. *Escursiune* cu tren special la Călimănești (România).

La cas dacă până la 23 Septembrie a. c. linia c. f. dela Turnul-roșu încă nu va fi deschisă, se va aranja o altă escursiune, la Avrig, ori la stabilimentul electric din Sadu, ori apoi la „Păltiniș”.

Prețurile biletelor.

La petrecerea din 21 Septembrie de persoană 2 cor.; la petrecerea populară de persoană 1 cor.; (țeranii cari se prezintă în costum național sînt scutiți de plată); la banchet 5 cor.; la concert: prețurile normale ale teatrului german. Pentru acoperirea speselor de tipar și postă se va lua de persoană o taxă de 1 cor., pentru care se va libera o emblemă.

Înscrierile.

Comitetul aranjator va îngriji cuartire numai pentru participanții cari își vor anunța sosirea înainte de 20 Septembrie, 12 ore amezii.

Bilete pentru banchet nu se vor libera decât cel mult până Sâmbătă, 21 Septembrie seara la orele 8.

Biletele pentru concert se vor vinde în ordinea numerică.

Convocare.

Despărțământul XVI. sělăgian-chio-rean al „Asoc. pentru literatura și cultura poporului român” își va ține adunarea sa cercuală în Cuceu, la 1 Iulie a. c., cu următorul:

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării prin *presidiul desp.* la 8 ore a. m.
2. Raportul actuarului despre *activitatea desp.*
3. Raportul *cassarului* despre *starea averii desp.*
4. Esmiterea comisiunilor pentru *censurarea rapoartelor*, *conscrierea membrilor noi*, *incassarea taxelor* și *referadele* acelora.
5. Propuneri diverse.
6. Cetirea *disertațiunilor* înscrinate la *presidiu*.
7. Alegerea *representanților desp.* la adunarea generală anuală a „Astrei”.
8. Desemnarea *locului* pentru *ținerea adunării viitoare*.
9. *Inchiderea adunării*.

Cu *distinsă onoare rugăm* pe toți *membrii desp.* „Astrei” cât și pe toți *părtinitorii culturii poporului român* să binevoiască a lua parte la acea adunare.

Șimlău la 7 Iunie 1901.

Alimpu Barboloviciu.

vicar și directorul
despărțământului XVI.

A. Vicaș,
secretarul desp. XVI.

P. T. domni membri ordinari și *ajutători* ai „Reuniunii meseriașilor din Sălăște”, precum și binevoitorii acestei reuniuni se convoacă la *ședința adunării generale ordinare* pe *Duminică, în 16 Iunie a. c., la 3 ore p. m.*, în sala cea mare a școlii, pe lângă următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării prin *president*.
2. Raportul *comitetului* și al *censorilor*.
3. *Modificarea statutelor*.
4. *Înscrierea de membri noi*.
5. Alegerea în *comitet* a 3 membri ordinari și 1 suplent, și a 3 *censori* și 1 suplent, pe durata unui an.
6. *Eventuale propuneri*.

Din *ședința comitetului* „Reuniunii meseriașilor din Sălăște”, ținută la 31 Maiu 1901.

Pentru *comitet*:

D. Banciu,
președinte.

Petru Giura,
secretar.

Concurs.

Comitetul despărțământului Sălăște al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” *escrie concurs* la 3 premii, primul de 15 cor., al doilea de 10 cor. și al treilea de 5 cor. pentru acele femei din raionul despărțământului, cari se vor distinge în *cultivarea legumilor*.

Rugările pentru obținerea acestor premii se pot trimite direct *direcțiunii* despărțământului eventual se pot preda *primăriilor comunale*, cari vor binevoi apoi a le transpune până la *finea lunii* curente *stilul nou* subsemnatei direcțiuni.

Grădinile de *legumărit* vor fi esaminate prin o *comisiune* aleasă spre acest scop, ear' premiile se vor distribui cu ocaziunea adunării cercuale a despărțământului.

Din *ședința comitetului* ținută în 24 Aprilie 1901.

Direcțiunea despărțământului:

Constantin Herția,

secretar.

Dr. Nicolae Calefariu,
director.

Povețe despre hrana țăranilor.

Cetitorii noștri știu, că administrațiunea domeniilor coroanei din România a tipărit o mulțime de cărțițele cu învățături folositoare, cari se distribuie între școlari și țărani. Cea mai nouă cărțițică de felul acesta e »Povețe despre hrana țăranilor«, de Dr. I. Felix, pe care o reproducem și noi fiind învățăturile, ce le dă, de mare folos pentru noi, dacă le vom urma.

I.

Trebuința hranei.

Omul ca și vitele trebuie să mănânce și să bea, pentru-ca să poată trăi și munci. În corpul omului și al vitelor hrana se preface în căldură și în putere, întocmai ca cărbunii și lemnele într'o mașină cu aburi. Precum căzanul mașinei de treerat, al locomotivei care trage vagoanele drumului de fer, nu se poate încălzi și nu se poate lucra fără cărbuni sau lemne, tot așa și în corpul omului și al vitelor nu se produce căldură și putere fără hrană potrivită. Omul și vitele rău hrănite n'au putere, slăbesc și se bolnăvesc. De aceea este de trebuință ca, în loc ca să cheltuim banii pentru beaură, să ne hrănim bine, să întocmim gospodăria noastră astfel, ca în nici un timp al anului să nu fim lipsiți de mâncare potrivită.

Natura ne arată trebuința de-a ne hrăni, stomachul gol se strânge treptat, și când strînsura lui a ajuns la un grad încât nu se poate micșora, simțim foame; când corpul a pierdut apa prin căldura aerului, prin muncă și prin alte împrejurări, gura se usucă și simțim sete.

După-ce omul a satisfăcut cererea stomachului, după-ce a mâncat, a beut, și-a umplut stomachul, el este sătul și dacă nu este rău obișnuit din lăcomie, el simte dacă a mâncat și a beut destul. Omul lacom, care umple stomachul cu o cățătime prea mare de bucate și de beaură și care, după-ce s'a săturat nu încetează a mânca, și după-ce și-a potolit setea nu încetează a bea, slăbește stomachul, care, neputând mistui cățătimea prea mare de beaură, perde simțirea sănătoasă, se bolnăvește. Dar precum ne face rău mâncarea lacomă, ne vatămă și mâncarea neindestulitoare, și nu ne putem hrăni cu o cățătime prea mică de mâncări hrănitore. Nu ne hrănim de-ajuns, dacă din un singur ou o familie întreagă face un prânz, dacă o bucătică de pește sărat sau de brânză căldură, cere mai multăse imparte la mai mulți inși.

Parte din mâncări se preface în corpul nostru, și mai ales în corpul copiilor cari cresc, în sânge, în carne, în oase; altă parte produce căldură și putere; omul care muncește greu și care prin urmare perde mai multă putere, trebuie să se hrănească mai bine decât acela, care petrece viața în trândăvie; omul sănătos, mai bine decât cel bolnav; în vremea iernii, corpul perzând mai multă hrană decât în timpul verii.

A fi sătul nu însemnează totdeauna multă căldură, cere mai multă hrană decât în timpul verii.

săturat, chiar după-ce am umplut stomachul cu buruieni cari nu ne dau nici o putere; trebuie să facem dar' deosebire între mâncările hrănitore și între cele cari slujesc numai pentru umplerea stomachului.

Țăranul mănâncă obișnuit vara de trei-ori pe zi, iarna numai de două-ori; copiii trebuie însă să mănânce de patru și chiar de cinci-ori pe zi.

Să nu mâncăm în pripă, să mestecăm bine mâncarea, și după-ce ne-am sculat dela masă să ne clătim gura cu apă; prin curățenia gurii păstrăm dinții sănătoși.

II.

Despre alegerea potrivită a hranei.

Carnea vitelor, păsările, ouăle, laptele, brânza, peștele, sunt cu mult mai hrănitore decât legumele; oamenii cari se hrănesc cu carne, cu ouă, lapte, pește, au mri multă putere, lucrează mai bine, sunt de obște mai sănătoși, decât cei cari mănâncă numai verdețuri, buruieni, legume. Ne ajunge pentru hrană o cățătime mai mică de carne, de păsări, de ouă, brânză, pește, decât din legume, din cari trebuie să mâncăm mult, să umplem bine stomachul, pentru-ca să ne săturăm, și umplerea prea mare a stomachului slăbește tot corpul, ne face greoi, nedestoinici pentru muncă. Cărnurile, laptele, brânzeturile, peștele, ouăle se mistuesc mai bine decât măvăliga goală sau însoțită de verdețuri, buruieni.

Mâncarea de căpetenie este măvăliga sau pânea. Măvăliga făcută din făină de cucuruz (de păpușoiu) bună, nesticată, neincinsă, este o mâncare sănătoasă, dar' nu putem trăi multă vreme numai cu măvăliga goală, oi trebuie s'o însoțim cu alte mâncări hrănitore, în timp de dulce (de fruct) cu unt sau altă grăsime, cu brânză, lapte, ouă, carne, pește, păsări; în zilele de post cu fasole, linte, mazere, bob, cartofi, cu mâncări din făină de grâu, de orz, gătite cu ulei de in, de nucă.

Pentru-ca să putem mânca cu poftă și pentru-ca să ne putem hrăni cu folos este de trebuință, ca să nu ni-se aducă pe masă mai multe zile pe rând unul și același fel de bucate, ci să se schimbe mâncările și gătirea lor, pe cât se poate de pe o zi pe alta.

Carnea proaspătă de vacă, de oaie, de rîmători, de pasere, este mai sănătoasă decât păstrama, care se găsește adese-ori stricată, mucigăită, veche și foarte sărată. Putem scoate dintr'nsa parte din sare, dacă înainte de a o găti altfel, o muiăm câteva ciasuri în apă curată. La frigerea pe cărbuni, pătrama mai perde din putere, căci se scurge zama și grăsimea ei.

Peștele proaspăt este asemenea mai hrănitore decât cel sărat, care se strică și mai adese-ori decât păstrama. Țirii sunt o mâncare grea, nefolositoare. Icrele de crap și de știucă, foarte hrănitore, când sunt proaspete, se află la băcănie (boltă) adese-ori putrezite în butoiu. Răcii sunt hrănitore. Scoicile și melcii (culbecii) se mănâncă în ciorbă și rasol, și mai puțin hrănitore decât răcii și peștii.

Ouăle de păsări, laptele și toate mâncările cari provin din lapte, brânzeturile, untul, sunt foarte hrănitore.

Fructete și buruienile, zarzavaturile verzi și uscate, crude și ferte, chiar dacă sînt drese cu puțin unt-de-lemn ori ulei, au foarte puțină putere hrănitore; nu ne putem dar' hrăni numai cu lăptuci, susaiu, păpădie, urzici, ștevie, știr, lobodă, ridichi, varză (curechiu), castraveți, pătlăgele, chiar dacă le adăogăm puțin ulei; nici cu fructe ca: mere, pere, zarzere, coacăze pepeni, (harbuzi zămoși), dovleci (lubeni) ferți sau copți, cu murături, ci le putem numai adăoga la alte mâncări spre a le face gustoase. Din toate fructele, mai sînt ceva hrănitore nucile, strugurii, prunele, cireșele, vișinele, caisele, persicele; din toate legumele: cartofii, sfecele, napii, guliile, morcovii, țelina, bureții și ciupercile (gheba și altele), numai să ne ferim de ciupercila otrăvitoare. Este bine ca bureții să se pună în sare câteva ciasuri, înainte de a se găti pentru mâncare.

Varza (curechiul), atât cea dulce (crudă), precum și cea murată, se mistuește mai bine dacă a fost feartă; crudă este mai greu de mistuit. Varza acră, murăturile și alte legume acrite, să nu se fie în vase și unelte ce coclesc,

Cartofii stricați, cu miros urit, cartofii prea fragezi sau cu muguri, sînt vătămători sănătății. (Va urma).

Școalele de cadeți.

Apropiindu-se timpul, când cu căpătul anului școlastic, părinții au să îngrijească de copiii lor, cum să-i așeze în anul viitor școlastic mai cu înlesnire, voesc să descriu pentru orientarea părinților cu de-amăruntul modalitățile pe cari trebuie să le urmeze, dacă vor, ca fiii lor să fie primiți în școalele de cadeți ale armatei comune (împărătești).

Școalele de cadeți au patru cursuri anuale și au menirea de-a pregăti pe elevii lor, ca să devină oficeri în armată.

Scopul instruirii în școalele de cadeți corespunde cu măsura culturii generale ce căpătă elevii în cele patru clase reale superioare civile. Pentru ajungerea scopului acestuia servesc în școalele de cadeți ale infanteriei și a cavaleriei trei ani, ear' în școalele de artilerie și de pioneri două cursuri. În cursurile cealalte ulterioare se fac numai studii militare.

Cultura, ce și-o câștigă elevii în școala de cadeți, îi pune în poziție de-a se cultiva singuri mai departe și de-a pute cerceta școalele militare mai înalte de specialitate.

Anul școlastic se începe în aceste școale în 21 Septembrie și se termină în 18 August al anului următor. Anul se împarte în curs teoretic și practic.

Comandantul unei școale de cadeți este un oficer de stat-major sau un căpitan, ca profesori și conducători sînt aplicați oficeri activi. Propunerea religiunii este încredințată capelanilor militari sau și preoților civili, de-a căror confesiune se țin elevii. În cas de boală sînt medicii militari, ear' dacă boala e grea, elevii se lasă la cererea părinților și acasă.

În fiecare școală de cadeți posed elevii biblioteci școlare și colecțiuni de rechisite.

Elevii dela școlile de cadeți pentru oficerii de infanterie poartă uniforma regimentului I. de infanterie al Majestății Sale ces. reg., cei din școlile de cadeți ale călărașilor uniforma regimentului prim de husari, cei din școlile de cadeți ale artileriștilor poartă uniforma regimentului de artilerie de fortăreață și în urmă cei din școlile de cadeți ale pionerilor uniforma trupelor de pioneri.

Fiecare elev poartă baionetă cu portopeul pentru suboficieri, ear' pe chipu galonul prescrie pentru corporal. Ciacăul este ca al oficerilor, numai cu aceea e deosebire, că găetanul și rozeta sânt de mătășă și nu de fir.

Elevii, cari au obținut notă bună, capătă pe colier distingere simplă (un cordon de mătășă galbină), cei cu foarte bună au distingere dublă (două cordoane), ear' cei cu eminentie pe lângă cele două cordoane și un nasture (bumb) mic.

Elevii se înrolează și se împărțesc în armata comună după terminarea celor patru cursuri, în 18 August, în mod sărbătoresc. Elevii se numesc după calificațiunea și rangul lor cadeți și lociitori de oficeri. La împărțirea în regimente se consideră cât se poate voea părinților.

În timpul de față avem în toată monarhia școlile de cadeți în următoarele localități:

a) pentru infanteriști: în Viena, Budapesta, Praga cu secție pentru tren, Königsfeld (Moravia), Pojun cu secție pentru batalionul de sanitari, Innsbruck, Timișoara, Sibiu, Triest, Liebenau (lângă Graz), Lobzon (lângă Cracovia), Karlstadt, Marburg, Camenița (lângă Petervaradin), unde se propune și limba română, Strass în Stiria și Lion și pentru vânători;

b) pentru cavalerie: Biserica-albă (Moravia);

c) pentru artileriști în Viena;

d) pentru trupele de tren, cale ferată și telegraf în Hainburg.

Primirea în școlile de cadeți.

Candidații dacă corăspund condițiilor de primire sânt primiți de regulă numai în cursul prim. Primirea în cursurile mai înalte se întâmplă numai în cazuri excepționale, dacă vor fi locuri vacante.

Primirea în cursul al IV-lea la artileriști și la tren în cursul al III-lea este cu totul interzisă. Acei candidați, cari voesc să meargă la trupele sanitare sau la tren vor fi primiți la școlile de cadeți din Pojun, ear' cesti din urmă în Praga.

După începerea anului școlastic nu se mai primește nime.

Obligământul serviciului faptic.

Fiecare elev primit în școala de cadeți, care se califică în ea, o absolvă și se înrolează pe baza absolutului nemijlocit în armata ces. reg. este obligat a servi faprice încă câte un an, peste cei petrecuți în școala de cadeți. Obligământul acesta de serviciu se es-

tinde și pe timpul acela, care l-a petrecut elevul afară de școala de cadeți când s'a întrerupt creșterea lui militară, dacă întreruperea aceasta este mai mică de un an.

Condițiunile primirii.

1. Dreptul de cetățean austriac sau ungar; 2. aptitudinea corporală a candidatului pentru creșterea militară; 3. cunoștințele necesare premergătoare; 4. purtare morală corăspunzătoare; 5. minimul etății ajunse și maximul netrecut; 6. solvirea la timpul seu a didactului (la cavalerie și a furagiului) și 7. procurarea unor obiecte de ajustări pe spesele proprii și îngrijirea acelora.

Dreptul de cetățean se dovedește cu atestatul de cetățean, prin care arată, că aparține la o comună din Austro-Ungaria.

Aptitudinea corporală se dovedește prin un atestat dat din partea unui medic activ din armata comună, marină sau honvezime. Ca să fie cineva bun trupest, trebuie: 1 să corăspundă dezvoltarea corporală cu etatea; 2 să fie deplin sănătos; 3 să nu sufere de vre-o schimonosire bătătoare la ochi; 4 să nu aibă aplicare spre vre-un morb moștenit sau molipsitor; 5 să aibă vedere bună și auz bun.

Cunoștințele pregătitoare sânt a se proba cu testimoniile școlare și cu examenul de primire, care trebuie să succedă cel puțin cu »suficient«.

Cu testimoniile școlare trebuie să se dovedească, că candidatul a absolvat clasele mai jos indicate ale unei școle reale sau gimnasiale publice cu un succes de cel puțin »suficient« și adecă la infanterie și cavalerie în cursul I. patru, în cursul II. cinci, ear' în cursul III. șese clase; la artilerie și pioneri în cursul I. cinci clase și în cursul II. șese clase.

Acei candidați, cari au absolvat cele patru clase ale unei școle reale sau gimnasiale numai în cazul acela se primesc la depunerea examenului de primire, dacă au clasa generală cel puțin bună. Clasificarea nesuficientă a limbii latine și grece nu se ia în considerare. Studenții privațiști au să producă testimoni despre examenele depuse în un institut mediu public. Școlile civile create pe baza legii XXXVIII. din 1868 se privesc în privința primirii la școlile de cadeți ca egale cu școlile reale și gimnasiale; dar' numai cele din Ungaria, cele din Croația și Austria nu.

Până acum tinerii nostri intrau mai cu seamă în școlile de infanterie, fiindcă cele de cavalerie sânt prea scumpe, ear' la artilerie și pioneri nu avem de loc elevi de neamul nostru. Este adevărat, că aci se recere pregătire mai mare, dar' dacă considerăm, că întreținerea în școlile de pioneri este atât de ieftină, de altă parte elevii învață aci studii tehnice, care cu timp le pot folosi și în viața civilă, nu putem îndestul recomanda părinților ca să-și deie pruncii lor și în această școală, unde fiind înzestrați cu cunoștințe tehnice, oficerii și pensionați fiind își pot valora aceste cunoștințe. Părinții să deie la școala de artilerie și pioneri numai pe acei copii

ai lor, cari pe lângă cunoștința perfectă a limbii germane mai au aplicare spre desemn și cunoștință mai multă în comput și geometrie.

Purtarea morală cel puțin suficientă se poate proba prin testimoniul școlar. Dacă ar lipsi nota, pentru purtare în testimoni, trebuie alăturat un testimoni de moralitate estradat din partea primăriei respective. Dacă ar fi trecut peste șese luni dela eșirea candidatului din școala medie până la intrarea în școala de cadeți, trebuie să arete prin un atestat, că unde a petrecut și eu ce s'a ocupat.

Minimul și maximul etății este în școala de cadeți ajungerea etății de 14 ani și netrecerea peste 17 ani; pentru cursul I. ajungerea etății de 14 ani și netrecerea de 17 ani; în cursul II. ajungerea etății de 15 și netrecerea de 18 ani; în cursul III. ajungerea de 16 ani și netrecerea de 19 ani. La statorirea etății se ia de basă ziua întâiu a lunii Septemvrie din anul de primire.

La trecerea unui an peste etatea determinată are ministrul de războiu drept de a decide. Candidații deja înrolați nu se pot primi în școala de cadeți.

Didactul (taxele de furagiu) se hotărăște din când în când. În timpul de față didactul și taxele de întreținere și vestminte sânt: pentru fiii legali sau adoptați ai oficerilor activi sau pensionați din armata comună, marină, honvezime, a capelanilor militari evanghelici, greco-catolici și greco-orientali, ai funcționarilor militari, ai conducătorilor de musică militară și ai suboficerilor, pe an 24 de coroane; b) ai oficerilor, capelanilor militari, funcționarilor militari de rezervă, funcționarilor de curte și civili, pe an 160 coroane; c) pentru fiii celorlalți cetățeni austro-ungari pe an 300 de coroane.

Taxa în școlile de pioneri e pentru copiii celor înșirați sub pt. b) de 80 cor., pentru ceilalți de 160 cor.

Cei din țeri străine au să solvească ca taxă de întreținere 800 de coroane pe an.

Taxa de întreținere a elevilor este a se solvi anticipativ în două rate, adecă în 21 Septemvrie și în 1 Martie a fiecărui an la cassa școlalei.

Comandanții școlalei sânt autorizați a permite elevilor mai miseri, ca să solvească taxa de întreținere în decursul anului școlastic și în rate lunare.

Pe lângă această taxă trebuie să mai plătească elevii din școlile de cavalerie pe an încă 400 de cor. deodată cu ratele celelalte pentru fondul de echipare. Fiii persoanelor militare numite sub a) plătesc numai jumătate din această taxă.

Taxele deja solvite nu se mai restituie în cazul când elevul ar părăsi institutul înainte de timp.

Elevii, cari nu solvec taxele la timp, se dimit în urma dispozițiunii ministrului de războiu din institutul militar în luna următoare (Octomvrie sau Aprilie).

Ministrul de războiu este autorizat a micșora taxele de întreținere ale elevilor cu conduita »foarte bună«, și cu

rezultatul general la studii de cel puțin bun. Rugărilor pentru aceste favoruri, prevăzute cu documentele necesare sînt a se așterne la școalele de cadeți în 1 Martie sau 1 Octombrie.

Ca părinții români să fie despre cele zise cu privire la taxele de întreținere deplin orientați, mai observăm, că fiii oficialilor de stat, ai capelanilor militari gr.-or. și gr.-cat. în rezervă, de cari avem foarte mulți, au să solvească pentru fiii lor numai 160 de coroane pe an, pentru care taxă elevii pe lângă întreținere și quartir capătă vestimente, încălțăminte și cărți de școală, ear' pentru elevii dela școalele de cadeți ai pionirilor acești părinți solvesc numai 80 de coroane pe an; apoi și din taxele numite sub o) părinților de altă categorie (adecă parochi, învățatori, advocați, oficiali privați, economi, meseriași ș. a.) li-se iartă sume mai considerabile, dacă respectivii fii au purtare foarte bună și fac un progres bun în studii. Sînt casuri, când elevii de condițiunea asta fură scutiți de orice taxă; lucrul principal este, ca elevii pe lângă starea miseră a părinților să aibă o purtare morală foarte bună și să facă spor bun în studii.

Ori-ce aspirant are să aducă cu sine cu ocaziunea primirii sale în școalele de cadeți următoarele obiecte, toate în stare bună: șese cămeși, șese ismene, șese părechi de ciorapi (obiecte), șese baste, șese ștergare, șese părechi de mănuși corăspunzătoare uniforme și o păreche de papuci. (Va urma).

Adunări învățătorești.

Duminecă, la 12 Maiu a. c., și-au ținut învățătorii români gr.-catolici din despărțământul Turdei adunarea reuniunii lor de primăvara — în Tritul-inferior.

Conform programei, pe la 8 ore dimineața, toți învățătorii adunați — precum și alți inteligenți din jur — au mers în corpore la biserică, care era îndesuită de credincioși. Cântările în tot decursul serviciului le-a executat corul învățătorilor conduși de dl I. Peșteanu.

După finea serviciului divin, adunându-se la școală, președintele adunării Ioan Peșteanu, se scoală și prin o însuflețită vorbire — declară adunarea de deschisă.

Înainte de-a se procedea la obiectele de zi, se aduce la cunoștința adunării, că Mult Onoratul Domn Nicolau Rațiu preot în Tritul-sup., acel figurează totodată și ca delegat din partea prea on. oficiu protopopesco, ear' dl învățător de stat Komáromi Elek tot în aceea calitate din partea inspectorului reg. de școale, cari ca atari își și ocupă locurile în adunare.

Începându-se adunarea, dintre obiectele puse la ordinea zilei mai marcante au fost cele două disertațiuni ținute, una de către inv. Ioan Peșteanu, despre »Ridicarea statului învățătoresc» ear' cealaltă — și foarte instructivă pentru popor — de către Teodor Radu, tractând »Urmările rele ale beuturii vinarsului». Toate celelalte puncte ale programei au fost terminate bine,

hotărându-se oa loc pentru adunarea viitoare de toamnă, comuna Ceanul-mare.

După adunare ne-am adunat la casa unui fruntaș țeran din comună, unde ne era aranjat prânzul comun, a cărui bună îngrijire și pregătire este de-a se mulțumi în locul prim dlui preot din loc și onorabilei familii. N'au lipsit nici toastele ridicate primul pentru Escelența Sa dl Metropolit Victor Mihályi, ca patron suprem al reuniunii noastre inv., al doilea pentru prosperarea acestei reuniuni și președintele ei Ioan Peșteanu, pentru buna înțelegere și conlucrarea împreună a preotului și învățătorului și în specie pentru cei doi venerabili părinți preoți aflători în mijlocul nostru, cari și cu această ocaziune au dovedit mult interes și zel pentru promovarea reuniunii noastre învățătorești; a mai tostat apoi Iuliu Petricoaș, inv. în Coocu, pentru veteranul și mult meritul domn director preparandial George Muntean.

Producțiunea teatrală a stors aplauzele și chiar admirațiunea tuturor celor de față, cu atât mai virtos, că rolele erau predate de niște simplii copii de țeran instruați cu atâta măiestrie de către tinerul lor învățător, Romul Dobrin, care și prin aceasta a dovedit, că nu numai își pricepe chemarea, dar' că și-o și împlinește cu zel și abnegațiune și mult ar fi de dorit, ca învățătorii noștri cu ocaziunea acestor fel de adunări — după posibilitate — în tot locul să aranjeze astfel de producțiuni, de oare-ce acestea contribue foarte mult la luminarea și cultura poporului, ba chiar și la deșteptarea simțului lui național, ear' de altă parte se atrage mai tare și-l face mai accesibil și pentru spriginirea cauzelor noastre școlare.

Finindu-se și cu acestea, a urmat apoi o petrecere cu joc foarte plăcută.

Înainte de încheiere nu pot a nu aminti și aceea, că poporul român de aci — altcum deștept și îmbrăcat ca Dumineca în haine de sârbătoare — în tot decursul petrecerii noastre în comună ne-au însoțit și urmat în tot locul, dând mare atențiune și ascultând cu multă plăcere tot ce s'a petrecut de către inteligență în mijlocul lui, dovadă și aceasta, că mare neadevăr grăesc toți acei reuvoitori ai noștri, cari susțin, că poporul nostru românesc nu consimte, nu este una cu inteligența și învățătorii sei.

Una a fost el totdeauna cu trup cu suflet și este astăzi, cu d-nii numai cât acestia s'îl știe atrage și povățul cum se cade, astfel apoi în fața tuturor năvălirilor dușmane și încercărilor de outropire, vom pute fără grije striga cu poetul, că:

»Până Murșul va curge
Și Carpații cât vor fi
Nu mă tem că limba dulce
Și Românul va pleri».

Un participant.

Pentru comercianții noștri.

În Șmig nu s'a înștiințat încă nime pentru locul de prăvălie, ce e acolo. Doritorii să se adreseze tot la adresa pe care am publicat-o de două-ori în anul acesta în »Foaia Poporului».

Concurs literar.

În anul 1897, apoi în 1898 am publicat în coloanele acestei foi, că compatriotul nostru, dl Vasile Bianu, medic în Buzău (România) a depus la administrația foii noastre suma de 60 fl., din cari se se dee două premii pentru monografiile comunelor Șard (comit. Albeinifer.) și Făget (comit. Târnavei mici). Resultat n'a avut atunci acel concurs, pe care-l publicăm acum din nou, având firma speranță, că îndeosebi învățătorii din acele părți se vor interesa de lucru, cu atât mai virtos, că anul școlar e terminat și dispun acum de timpul necesar.

Monografiile au să cuprindă, drept introducere, o scurtă descriere istorică-etnografică, corografică etc. a comitatelor respective (la Șard comitatul Albeinifer., la Făget comit. Târnavei-mici) și a locurilor mai însemnate din jurul localităților respective.

În jurul Șardului e între altele Alba-Iulia și valea Murșului, cu reminiscențe istorice (S.-Imbru, Mirislău etc.) În jurul Făgetului e Cetatea-de-Baltă, odinioară în stăpânirea Domnilor Moldovei, începând dela Stefan-cel-Mare, apoi Bia, veche residență protopopească etc.

Îndeosebi descrierile vor cuprinde tot ce se ține de respectivele comune, astfel ca să avem o iconă clară și fidelă despre ele și locuitorii lor.

Anume în descriere se va arăta mărimea hotarului, în jugere catastrale; numărul caselor și descrierea unei case țărănești, interiorul și exteriorul ei și clădirile economice, ce se țin de obicei de casă; zidurile mai însemnate d. e. biserica, școala etc., trecutul lor și în legătură cu aceasta trecutul comunei, după tradiție și încât se poate după date istorice etc. La descrierea hotarului să se însemne numărul părților de hotar; ce bucate se seamănă cu deosebire, apoi viile, pădurile etc., dacă sînt ruine sau locuri cu legende, să se adune acestea din gura poporului. Trecând la locuitori, să se dee numărul lor, naționalitatea, religia, portul, unele obiceiuri frumoase sau deosebite, apoi starea materială a locuitorilor; în legătură cu aceasta să se arete bogăția în vite, cum se țin ele, au sporit sau au scăzut etc., să se arete starea culturală, câți știu scrie și ceti, ce foi umblă în comună etc. În urmă să se facă o arătare despre venitele și cheltuelile comunei.

Cam de acest cuprins are să fie fiecare din cele două monografii, fiind descris și amintit tot ce este de însemnătate din trecut și present, stând firește în voea autorului a espune materialul în ordinea, care o va afla de mai potrivită. De modele pot servi și monografiile de comune, publicate mai înainte în »Foaia Poporului» și scoase în broșuri, cum sînt monografiile comunelor Gurariu, Orlat și Răhău.

Lucrările au să fie terminate în decurs de 7 luni de zile, fixându-se ca termin 31 Decembrie st. n. 1901, până când au să se trimită redacțiunii »Foi Poporului». Ele vor fi supuse judecării unui juriu și acelea cari se vor afla de mai bune vor fi premiate și publicate în »Foaia Poporului», de unde se pot reproduce în broșură.

Redacția »Foi Poporului».

PARTEA ECONOMICĂ.

Reuniunea de înmormântare — din Rășinari.

Trăim într'un timp, când și poporul nostru începe a simți binefacerile asocierii în reuniuni. Asta mulțumită acelor bărbați vrednici, luminați și conștii de chemarea lor, cari lucră negenați și neobosiți pentru înaintarea poporului român. Unii lucră într'o direcțiune, alții în alta, dar' nu înzădar, căci lucruri bune și de folos obștesc sânt totdeauna realizabile. Nouă celor dela sate ne place a urma astorfel de zeloși conducători.

În cele următoare voiu arăta cum au știut și Rășinărenii, deși cam târziu, a asculta glasul binevoitorilor lor. S'a mai scris în »Foaia Poporului«, că niște Rășinăreni având dorința de a avê și ei o reuniune de înmormântare, l-au rugat pe învățătorul A. Galea a lua sarcina de conducător la înființarea unei astfel de reuniuni. Deși a trebuit să treacă învățătorul Galea prin unele greutăți, totuși a isbutit a fi ascultat de oamenii doritori de progres. — Informațiunile de lipsă s'au dat din partea reuniunii de înmormântare din Sibiu prin neobositul ei secretar dl Tordășanu, tata tuturor sodalilor români și harnicul president al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

Bine informat și atingând numărul membrilor suma de 300, a conchemat învățătorul Galea adunarea generală, Duminecă 1-a zi de Rosalii. Pe la 3 ore d. m. una dintre salele de învățământ ale edificiului școlii era bine ficsită de membrii reuniunii proiectate.

Fuind numărul membrilor în majoritate prezenți, au ales de președinte adhoc al adunării pe învățătorul A. Galea, carele ocupându-și locul, arată prin cuvinte alese scopul acestei adunări, mulțumește celor adunați pentru ascultare și îi surprinde cu plăcuta știre, că cel mai vrednic și mai devotat fiu al comunei Rășinari, dl Dr. Daniil P. Barcianu, prof. sem. s'a insinuat de membru al acestei reuniuni, dorindu-i totodată cele mai strălucite succese.

Vestea aceasta a făcut o impresie foarte bună asupra celor prezenți, cari au erupt în strigăte să »trăească« la adresa vrednicului bărbat de școală.

Inteligența din loc a fost binișor reprezentată.

Intre cei de față remarcă cu deosebită plăcere prezența simpaticului domn Dr. Alexandru Andressi, medic comunal, care își cunoaște chemarea atât ca Român, cât și ca bărbat inteligent în toate lucrurile d-sale.

Unii dintre domnii inteligenți înscrși de membri ai reuniunii, cari nu au luat parte la această întrunire cu scop atât de frumos, au scusă, căci poate nici oficiul d-lor nule-a permis a se prezenta în timpul acela; ear' alții, în număr de tot mic, nici că sânt membri. Atât constată cu plăcere, că cei-ce erau contra acestei reuniuni, au început a se ascunde.

După deschiderea ședinței președintele ceteste programul ședinței și

conform acestuia se cetesc statutele reuniunii întâiu în general. Se primesc. După aceea se trece la desbateră specială a fiecărui paragraf, și după vre-o câteva observări făcute din partea dlui Ioan Cioran, cassar comunal, se primesc în întreg cuprinsul lor.

Urmează alegerea biroului și alor 12 membri în comitet. S'au ales cu aclamațiune:

Director: A. Galea învățător; cassar: M. Lungu, învățător; secretar: Ș. Cioran, învățător; membrii în comitet: domnii Dr. Al. Andressi, medic; Ioan Cioran, cassar com.; A. Dancăș, conducător de postă; Pompiliu Simonetti, preot gr.-cat.; C. Hămbășan, director școlar; P. Căliman, învăț.; Irimie Dancăș, C. Droc, N. Crețu, comercianți; A. Mitrea și St. Severin, economi; Ș. Cruciat, măiestru bărdaș.

În urmă s'a însărcinat biroul de a duce în deplinire toate lucrurile pentru întărirea statutelor din partea competentă.

Ședința s'au închis prin o vorbire a directorului reuniunii A. Galea, mulțumind celor de față pentru iubirea cu care a îmbrățișat această instituțiune, căreia îi dorește cele mai mari succese.

Așa a fost sârbată ziua de Rosalii în Rășinari. Un membru.

SFATURI.

Crastaveți sêmănați la finea lui Maiu sau și mai târziu. Sâmburii, pe cari vrem să-i folosim în scopul acesta îi muiem timp de o zi în apă de ploaie sau de riu, îi așezăm într'un petec de lână, pe care-l umezim și-l așezăm la un loc cald. Încolțitul se întemplă de regulă deja la câteva zile. Sêmența încolțită trebuie numai decât sêmănată.

O beutură răcoritoare pentru escursiuni căpătăm, dacă indulcim $\frac{1}{2}$ litru teiu negru și tare și-l amestecăm, până e încă ferbinte, cu $\frac{1}{4}$ litru vin alb. Totul se toarnă într'o sticlă, pe care o astupăm bine. În felul acesta avem o beutură foarte plăcută și folositoare.

Curățitul sticlelor se face foarte bine cu cartofi neferți tăiați foarte mărunt, pe cari îi virim în sticlă și turnând apă peste ei îi scuturăm bine. Dacă e murdăria veche pe pereții sticlei, o umplem cu cartofi astfel zdrobiți și cu apă și o lăsăm timp de o zi așa, urmând apoi tot în felul de mai înainte.

Puterea de vindecare a albușului de ou. Pentru rane de tăiș de cuțit etc. nu e leac mai bun ca albușul de ou, cu care le învălim. În contra disenteriei și aprinderii de mașe încă s'a dovedit de foarte bun. În scopul acesta bea bolnavul 2, mult 3 albușuri pe zi, amestecându-le, de vrea, cu zahăr. În cazul acesta albușul e și leac și nutremânt.

Contra răgușelii se recomandă tinctura de arnică, 6 picături într'o jumătate litră de apă, din care luăm des câte-o linguriță de cafea.

Urmele de iarbă de pe haine se departă, turnând apă clocotindă peste ele.

Petele de unsoare se îndepărtează din cărți, amestecând magnezie arsă cu atât benzina, până căpătăm o materie frimicioasă, cu care frecăm petele, lăsând-o pe ele câtva timp. Apoi scuturăm hârtia. Petele proaspete dispar după prima frecare, la cele vechi trebuie să repetăm lucrarea odată sau de două ori.

Vin de miere. Un vin ieftin de miere, care e o beutură foarte răcoritoare și sănătoasă vara, se face în modul următor:

La 10 litruri de apă feartă curată, se pune un chilo de miere, se ferbe odată. Se aruncă spuma. Se pune la butoiu și după 6 săptămâni se poate bea vinul.

Știri economice.

Premiat la espoziția de vite din Timișoara cu diploma de recunoștință și 10 cor. a fost și Românul Nic. Polvercean din Comloșul-mare pentru armăsar.

Starea sêmănaturilor până la 30 Maiu a. e. Sécara e mulțumitoare, afară de cea sêmănată în pământ mai slab și cea atacată de insecte. Orzul de iarnă va da o recoltă mulțumitoare, mai slabă va fi însă a orzului de primăvară. Ovăsul promite în unele locuri recoltă bună, în multe locuri una mai slabă. Are lipsă de ploaie. Rapița e slabă. Pe pustă au început cu recolta. Cucuruzului i-a mers rău, în multe locuri au arat din nou locurile sêmănate cu cucuruz. Păstăioasele stau aproape pretutindenea rău. Varza a fost stricată în multe locuri din Ardeal de vermi. Trifoiul și luferna n'au dat recolta așteptată. Pășunile sânt aproape pretutindenea slabe. Recolta poamelor încă va fi în cele mai multe locuri slabă.

Lăcuste în România. În delta Dunării s'au ivit și anul acesta lăcustele, pe toată întinderea deltei din jud. Tulcea și în comunele Babadag și Caramancioi.

Comandantul trupelor pe lângă cei 1400 oameni care-i are, a mai cerut încă 700. Ministrul de războiu, a făcut cunoscut ministerului de domenii, că cei 700 oameni ceruți au și plecat. Ivindu-se și în Mangalia lăcustele, dl ministru Misir a trimis la fața locului pe dl Augustin

La cursurile economice s'au însinuat pentru cele 280 de locuri 800 învățători. Ministrul a ales în primul rând pe cei-ce sânt conducători la școlile economice de repetiție, dar' rămânând și așa mulți, acestia au fost prenotați pentru anul viitor.

Pentru boala de porci a fost oprit esportul acestora la Austria din comitatele Hunedoarei, preturile Devei, Gioagiului-de-jos, Hunedoarei și Iliei-murășene, Murăș-Turda, pret. Murășului-de-sus și de jos, Bihor, pret. Salonta-mare și Bichiș, pret. Bichiș-Ciaba.

CRONICĂ.

Cununii. Deputatul dietal dl Dr. George Popovici și-a sârbat în Cernăuți cununia sa cu domnișoara Maria Șendrea, fiica domnului Ștefan Șendrea, senator, prof. univ., proprietar mare și fost ministru în București.

Printul Carol de Hohenzollern, fratele A. S. R. principelui Ferdinand al României, a fost chemat să facă parte din marile stat-major al armatei germane.

In urma acestei numiri, printul Carol și soția sa, principesa Iosefina de Belgia, se vor stabili la Berlin.

La fondul de 20 bani. D-șoara Aurelia Indrieș, fiica dlui Petru Indrieș, notar în Boița, a administrat la fondul de 20 bani al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, menit pentru acuirea unei case cu hală de vânzare pe seama meserieșilor noștri, suma de 5 cor. 30 bani, contribuită de următorii locuitori în Boița: D-șoara Aurelia Indrieș 1 coroană; Elena R. Istrate, Ioan Bratilesco, învățător, Ioan Bratilesco, Ioan Cloaje, Ioan St. Bobeș, proprietari, Irimie Boidocan, învățacel cojocar, dela fiecare câte 40 bani; Nicolae Șoldea, învățător, Elena St. Bădilă, Nicolae Morariu, cârcimar, dela fiecare câte 30 bani; Nicolae Hânzea, subprimar, Nic. Văsii, cassar comunal, dela ambii câte 20 bani; Vasile N. Cloaje, proprietar 60 bani.

Din Sadu ni-se scrie, drept răspuns la o scrisoare de mai nainte, următoarele: Când cu alegerea de preot nu s'a întâmplat în sf. biserică dela noi nici un scandal, pentru-că la noi nici nu sunt astfel de oameni, cari se poată face așa ceva în biserică. Cum dl preot ca interesat foarte mult la această alegere sta tot lângă voțanți, ca să-și dea votul pentru candidatul d-lui, unul dintre noi l-a rugat să se ducă în altar, ca să fie alegerea liberă. — Peste tot cele ce le-a făcut, mai totdeauna pentru dînsul le-a făcut, ceea ce se vede între altele și de acolo, că fiind anii trecuți o lucrare, la care oamenii angajați erau mulțumiți cu plata, dînsul s'a dus la întreprinzător și i-a zis, că le plătește prea mult, căci 20—30 cr. le-ar fi destul.

Un nenorocit. Din Rachitova primim vestea, că Jurgi Tămaș, om de 50 ani, care fusese sănătos mai nainte și fără patimi, și-a părăsit familia și a pribegit peste hotare. În Sâmbăta trecută a fost scos mort din o fântână din hotarul romunei Varadia. După el a rămas soția și 3 copii.

Împăratul vorbește românește. Cetim în »Deșteptarea« din Cernăuți: »Bătrânul polițist român din Rădăuț, Scânteie, istorisește, că zilele trecute a fost la Viena cerându-și audiență la Majestatea Sa Împăratul Francisc Iosif. Primit în audiență, polițistul a vorbit numai în graiu românesc, desfășurându-și dorința. Și mare a fost bucuria vechiului slujbaş văzând, că și Împăratul vorbește cu el numai în limba română. Reîntors din Viena, bătrânul polițist istorisește tuturor cum a fost primit în audiență și cât de bine vorbește Împăratul limba română. Se va fi mirând însă moșneagul, cum de așa de mulți domni diregători din Bucovina nu cunosc limba română și nici nu-și prea bat capul să o învețe, când însuși Împăratul nu s'a simțit prea pe sus decât să se apuce să învețe limba noastră română«.

Un Român vrednic. Despre dl Romul Coțoiu, comerc. în Baia-de-Criș, ni-se scriu următoarele lucruri frumoase: În anul 1896, după ce se terminase clădirea și ornamentarea bisericii noue din comuna Cebea, clădită lângă istoricul Goron al lui Horia, numai mulțumită stăruințelor d-lui s'a înduplecat repositul Metropolit să împlinescă ferbintea dorința a poporului, ca să sfințească însuși biserică. Geamurile acestei mărețe biserici, în valoare de mai multe sute de florini, dl Coțoiu le-a pus gratuit, dăruind și alte podoabe. Locuitorii gr-or. din Baia-de-Criș neavând cimiter unde să înmormânteze morții, tot dînsul a cumpărat pe banii sei proprii un teren în estensiune de 343 stângini pătreți, care l-a dăruit parohiei din comuna Risca pentru a servi de cimiter comunei Baia-de-Criș. Cimiterul acesta este înzestrat tot din partea dlui Coțoiu cu o cruce memorabilă. Nu este reuniune românească, pe care să n'o spriginească. La Paștile din anul acesta a dăruit bisericii gr-or. din comuna Risca »Apostolul« legat foarte frumos în legătură de lux, pentru care credincioșii acestei sf. biserici îi aduc mulțumirile lor pe această cale. E deci și datorința Românilor din loc și jur, ca și ei să-l spriginească, încunjurând lipitorile străine, cari îi înșeală cu mărfuri proaste, pe când la dînsul află tot ce le trebuie de calitate bună și cu prețuri potrivite.

Obs.

Nu te juca cu — avocatul. Un om a fost condamnat de curând să plătească 500 cor. într'un proces, sub amenințare de esecție. A făcut cum a putut 500 cor. și le-a trimis avocatului protivnicului seu. Cum era însă iute la fire, pe mandat a scris și vorbele: »Aci îți trimit 500 cor., cumpără pe ele ștreang«. Avocatul a cumpărat ștreanguri (funii) și le-a trimis celui cu pricina, scriindu-i totodată: »Cu plăcere îți fac serviciul cerut, cumpărându-ți ștreangurile dorite pentru cele 500 cor., ce mi-ai trimis. Totodată te provoc, ca în timp de 24 de ore să-mi trimiți cele 500 cor., almintrenea sunt silit să scot esecția pe capul d-tale«.

Un juger pentru 87 cr. La judecătoria din Becea-turcească s'a vândut zilele trecute în licitație un juger de pământ al unui om, care era dator pentru dare 87 cr. Asta-i prea mult!

Uitați-vă bine la bani! În Cluj s'au aflat coroane false, fără să se fi aflat până acum falsificătorii. Gendarmeria din Detta a pus mâna pe o întreagă bandă, care făcea bucați de 5 coroane.

De dorul mamei. În Bărești (Bihor) a murit acum de curând văduva lui Ion Danou, lăsând după ea o fată de 15 ani. Tuturor le spunea, că fără mamă-sa nu poate trăi. În Dumineca trecută a beut otravă, și acum zace pentru totdeauna lângă mamă-sa.

Muștele columbace. Se scrie din Orșova, că de un timp incoace pe acolo băntuie muștele columbace. E foarte mare numărul vitelor omorite de veninoasele insecte.

Mintea Ungurului. Un țeran ungur nu voia odată cu capul să curețe omidele de pe pomii din grădină. L-a pedepsit primpretorul odată, l-a pedepsit a doua-oară, l-a pedepsit și a treia-oară cu 20 cor. Când a adus banii, a zis: »Acestia sunt cei de pe urmă«. »Imi pare bine«, a răspuns primpretorul, »de aici înainte îți vei curăți și d-ta pomii ca ceilalți oameni«. »Ba nu-i voiu curăți, că azi i-am tăiat pe toți«...

America și emigranții. Guvernul Statelor-Unite pare a considera de mai primejdioși pe bolnavi, decât pe hoși. Prin cea mai nouă dispoziție, guvernul a oprit imigrarea tuberculoșilor în Statele-Unite, deci toți călătorii vor fi vizitați de medicii la debarcare în New-York și cei aflați atinși de boala aceasta vor fi retrimiși la Europa.

Nouă materie esplosivă a inventat Hiram Maxim din New-York. Invenția e deja cumpărată de Statele-Unite. Noul esplosiv, numit *Maximit*, e mai ucigător ca lyditul, dar manipulara cu el nu e de loc primejdioasă. Pușcăturile cu *Maximit* trec prin părății panterați și numai după aceea esplodează.

Arderea cadavrelor se întinde tot mai mult. După raportul secretarului societății de cremațiune din Paris, sunt în Germania 5, în Anglia 5, Italia 23 și în Statele-Unite 25 cuptoare de ars morții, în cari s'au ars anul trecut 13000 cadavre. Arderea și-a făcut drum și în Svițera, Danemarca, Svedia și Japonia. În Franca sunt, afară de Paris, 3 cuptoare. În Paris au fost în anul trecut 5825 arderi.

Un oficiu uitat. Cu administrarea loteriei mici de mai demult era însărcinată »Direcțiunea loteriilor« din Budapesta. Când s'a desființat loteria mică la noi, și-au uitat să desființeze și direcțiunea ei, așa că cei 15 funcționari, cari o compun, capătă și azi lefile lor, cari se ridică anual la respectabila sumă de 58781 coroane, dintre cari 9600 cor. sunt ale șefului, care e consilier ministerial de secție. Asta e mult buciomata »simplificare« a administrației.

Literatura noastră comercială a fost din nou spriginată de »Albina« din Sibiu, care a cumpărat 50 de esemplare din opul dlui I. C. Panțu: »Introducere în comptabilitate și comptabilitatea în partidă simplă«.

Rușine. De pe valea Buii ni-se scrie: Sâmbătă, în 8 l. c. între orele 4—5 d. a. a sosit episcopul rom.-cat Majlăth în visitațiune canonică prin comunele de pe valea Buii, în frunte cu un banderiu compus din tinerimea maghiară din Copsa-mică și urmat de vre-o câteva trăsuri în cari se afla protopretorul cercului Buia, — Biertan și mai mulți amploriați de tren dela gara Copsei. Podul ce leagă comuna Caltvaser cu Șeica-mare era frumos împodobit cu verde și atât la intrare cât și la eșire se ridică câte un arc de triumf. Cel dintâiu pe semne era menit pentru locuitorii din Șeica-mare, dar nimenea n'a așteptat sub el, ear' la al doilea, — la intrarea în *Caltvaser* — l-a așteptat poporul și preotul *Demetriu Deac* cu prapori și un *standard maghiar în frunte*. Mare a fost mirarea și surpriza celor prezenți când preotul începe și *bineventează pe episcop în limba maghiară*.

Oare permis e unui preot în fruntea praporiilor, va să zică în serviciul bisericii sale pe care o reprezintă și a cărei limbă oficioasă e cea română să se servească de o limbă străină? Dacă i-e rușine a vorbi limba bisericii și a credincioșilor sei, din al cărui beneficii și prescuri se nutrește, să facă loc altuia care o va ști reprezenta cu demnitate; ear' veneratul consistor este respectuos rugat a aduce la ascultare pe un astfel de preot care își desconsideră limba bisericii sale.

Spre încheiere mai amintesc, că în mijlocul comunei Caltvaser s'a mai făcut un al 3-lea arc de triumf, unde episcopul a fost bineventat de către celalalt preot, *Ioachim Vintilă, în limba dulce românească*. Onoare lui. *Argus.*

Logodnă. Dl Ioan Burdianu, (Mo-nostor), și d-soara Lucreția Nicorescu, (Făget), logodiți.

Oficerii români și ruși. Oficerii români din Huși au fost invitați zilele acestea de oficerii din garnizoana Leova, de preste Prut, la un banchet organizat în onoarea lor. Ei au fost primiți cu deosebite onoruri. Când au pășit din barcă pe pământul rusesc, muzica a intonat imnul regal român și cei rusești au erupt în strigătul »trăiască armata română!«. La banchet au ridicat oficerii români toaste în sănăta-tea Țarului, cei rusești în a Regelui și întru frăția de arme între poporul ro-mân și rus. Primirea făcută oficerilor români de poporațiune încă a fost entu-siastă. Pentru 16 Iunie sînt invitați oficerii ruși la balul »Crucea roșii«, ce se va aranja în Huși. S'a constituit și un comitet de primire, în frunte cu gener. Catargi, prefectul județului.

Un vulcan nou. Din Gap, județul Hantes Alpes, în Franca, se vestește, oă pe virful muntelui Ferand s'a format dintr'odată un crater, din care ese su-luri mai de fum.

Un ciurdar decorat. În Szobelléb trăește cel mai bătrân ciurdar, care de peste 60 ani păzește ciurda satului. Mi-nistrul de agricultură a propus Maieștă-ții Sale decorarea cu crucea de argint pentru merite, ceea-ce s'a permis.

Calea ferată Turnu-roșu. Joi în săptămâna trecută s'au așezat șinile de împreunare a căilor ferate ungare cu cele române în pasul Turnului-roșu, așa oă în curînd va urma deschiderea liniei.

Trăsnet. Din Poiana-mărului, lângă Zărnești, se serie: A treia zi de Ro-salii între orele 1 și 2 d. a. în muntele Tămașul-mare, pe teritoriul României, unde locuitorii de prin comunele din jur își vărează vitele, fulgerul a lovit într'un ciobănaș ca de 17 ani și l-a omorît la moment. După-cum s'a putut vedé, jurentul electric a lovit pe nenorocitul tînér în cap, spărgîndu-i-l, și a eșit prin căleaiul piciorului făcîndu-i o rană; hainele au fost făcute zdrențe. Fulgerul a mai ucis vr'o 60 de oi și vre-o 6 porci. Alți patru ciobani, cari tocmai mulgeau oile, au fost amețiți de fulger și abia numai mai târziu s'au trezit. Un noroc a fost, că coliba pă-atorilor n'a luat foc, în care cas cu toții ar fi ars.

Patriarch ecumenic în Constan-tinopol a fost ales Ioachim III. El a intrunit în sfântul sinod toate votu-rile. Alegerea e înaintată Sultanului spre sancționare. După-cum află »Peters-burgskia Wiedormesti«, ambasadorul ru-sesc Patriarhie lucră, ca să se contopeas-că patriarhatul bulgar cu cel grecesc. Guvernul bulgar face mari sforțări să zădărnicească aceasta.

Parochia gr.-or. română din Bu-dapesta a cerut dela comună să i-se dee un loc pentru edificarea unei bise-rici. Comisiunea financiară a hotărît, ca secția financiară să cerceteze întăiu afacerea și apoi să se aducă hotărîre meritorie.

Vindecarea racului. Dr. Max Schuller, profesor la universitatea din Berlin a constatat în urma îndelunga-telor experiențe, ce a făcut, că baccilii racului îi omoară o căldură de 50° C., precum și alcoolul. În cercurile știintifice se crede, că în curînd va sosi tim-pul în care se va putea vindeca această boală.

Antisemiții și Monarchul. Zilele trecute s'a prezentat o deputațiune a so-cietății antisemite din München la Viena, ca să-și arete stima față de Lueger, că-ruia i-a prezentat o cunună de argint. Cu acest prilegiu a trimis, ca reprezentanții partidelor creștine și antisemite din Viena și München, o telegramă omagială Maj. S. Monarchului, care și-a exprimat Prea-înalta mulțumire pentru această mani-festațiune.

Foamete în Rusia. »Daily Express« află din St.-Petersburg: După rapoarte vrednice de credință domnește în gu-vernamentele Basarabiei, Podoliei și Chersonului o foamete îngrozitoare. Sute de mii n'au, în înțelesul cel mai strîns al cuvîntului, ce să mănânce și despe-rarea între țeranii acestor ținuturi e la culme. Starea aceasta grozavă s'a mai agravat acum și cu tifusul, care seceră țărănimea. Funcționarii rusești au ascuns până acum starea lucrului, refuzînd chiar și ajutoarele, ce se ofereau de per-soane private. Descoperindu-se acum la centru starea adevărată a lucrurilor, s'au pornit cercetări administrative con-tra funcționarilor abusivi și arestările sînt la ordinea zilei.

Poporațiunea Parisului e după noul recensămînt de 2.714.068 suflete, aproape 200.000 mai mult ca acum 5 ani.

Grindină. În Valasut, com. Clu-jului, a căzut în 2 și 3 l. c. grindină, care a nimicit întreaga recoltă de pe câmp. Bieții oameni sînt desperați, căci nu rămân cu nimic pentru iarnă. Asi-gurat n'a fost nime.

Poporațiunea Statelor-Unite e după ultimul recensămînt de 76 milioane 300.000 suflete.

Regele Carol la tirgul Moșilor. Eată cum povestește L. Caragiale despre chipul cum s'a petrecut:

Se non e vero...

Cătră seară, Regele, care a trecut prin toate vămile parcului princiar, plătînd pretutindeni în monede de aur, ajunge foarte ușurat, urmat de un ge-neral, un colonel, un căpitan și un sub-locotenent, la un chiosc, cel din urmă și singurul pe care M. Sa nu l-a visi-tat încă.

Regele se caută în buzunar și, foarte discret, se adresează generalului:

— Generale, poți să mă împrumuți cu o sută de lei până deseară?

— Sire, — răspunde generalul, cu mâna la chîpiu, — nu mai am decât trei poli... dar'... (cătră colonel): Colonele, poți să mă împrumuți cu doi poli?

— Domnule general, — răspunde co-lonelul salutînd, — numai unul mai am... dar' (cătră căpitan): Căpitane, dă-mi un pol!

— Domnule colonel, numai zece lei 'mi-a mai rămas... dar' (cătră subloco-tenent): Mișule, dă-mi zece lei!

— Domnule căpitan, o patacă (5 lei) 'mi-a mai rămas!

— Adu-o 'ncoace!

Căpitanul ia pataca și trece 15 lei colonelului; colonelul ia 15 lei și trece 35 generalului; generalul ia 35 și trece 75 M. Sale.

— Sire, — zice colonelul, — numai atât s'a mai putut găsi!

M. Sa mulțumește zimbînd, se apro-pie de chiosc, ia un obiect dela grațioasa vînzătoare și dă tot mărunțișul; apoi, cătră oficeri:

— Domnilor, după o zi de luptă cu atăta bravură, eată-ne sleiți!.. cred că a venit momentul să batem puțin în retragere, până să ne sosească rezerve.

Din statistica lunii Aprilie. Că-sătorii: 9260, cu 2907 mai mult ca în aceeași lună a anului trecut. Cele mai multe au fost pe pustă, cele mai puține în Transilvania! Dintre căsătorii au fost 1086 mixte, jidovești-creștinești 32. La cele din urmă s'a făcut numai în 4 ca-suri învoirea, ca copiii să fie botezați. Morți au fost 43.921, dintre cari 19.818 în etate sub 7 ani. Născuți 60.371 vii și 1283 morți, sporirea naturală a popo-rațiunii e deci de 16.450. Cei mai mulți născuți au fost în ținutul dintre Tisa și Ardeal, cei mai puțini dincolo de Du-năre. Cel mai slab comitat a fost al T.-mari. Cele mai multe casuri de moarte au fost între Tisa și Ardeal, cele mai puține dincolo de Dunăre. De tubercu-losă au murit 7475 persoane, cei mai mulți de pe pustă. — Din țeară au emi-grat în luna aceasta 20.715 (sporirea naturală a fost de 16.450), cei mai mulți din comitatele Zemplin, Brașov, Trei-scaune, Tîrnava-mare, Ung, Șaroș, Bacî-Bodrog, Ciuc, Zips, Albauj-Torna și Sibiu. Dintre pasapoarte s'au scos 6707 pentru America și 4698 pentru Ro-mânia. Emigranții sînt mai ales mese-riași și plugari. Funcționarii de bancă, domnii etc. emigrează, îndeosebi la America, de regulă fără pasapoarte. De-spre imigrarea Chazarilor (Jidanilor gal-lițeni) nu sînt date statistice.

Bancnotele de cinci florini mai pot fi folosite numai până la 1 Septem-vrie a. c., ear' terminul ultim pentru schimbarea lor e 1 Decembrie a. c.

33.000 pomi pădureți meri, peri, gutăi, pruni de Bistrița și Myrabó, ci-reși și caisi, a împărțit comitetul cen-tral al »Reuniunii române de agricul-tură din comitatul Sibiu«, în primă-vara a. c. în partii de câte 100—1200 între membrii reuniunii cum și grădini-lor școlare din comunele: Bungard, Po-placa, Nocrich, Rodu, Roșia-săș., Rîu-sa-dului, Mohu, Nucet, Rășinari, Ruși, Ti-lișca, Galeș, Racovița, Orlat, Avrig, Ilimbav, Marpod, Cacova, Slimnic, Po-iana, Sadu, Veștem, Seliște Sebeșul-sup., Apoldul-român, Șura-mică, Săcel, Cri-stian, Porumbacul-superior și inferior, Sărata, Feldioara (lângă Avrig), Ucea-superioară, Colun, Paloș, Beriu, Lupșa, Șaeș.

De-ale băncilor ungurești. 19 economi din Szentes au acusat la tribu-nalul din Seghedin direcțiunea reuniunii agricole și industriale pentru manipu-lare incorectă. Intre altele spun, că Sima Ferencz a căpătat fără nici un gi-rant un împrumut de 20.000 cor., cu care a fugit în România. Împrumuturi de felul acesta au mai făcut și alte persoane.

Concurse bis școlare. Archidie-cesa gr.-or. Sibiu. Postul de paroch cl. III. din Bărghiș, ppresb. Agnizei (până în 13 Iulie n.) — Parochia cl. I. Sebe-șul-sășesc (termin 13 Iulie n.) — Două posturi inv. în Sebeșul-sășesc, salar 600 cor. și 200 pentru cvartir (termin 13 Iulie n.) — Posturile inv. din Deal, Căpâlna, Loman, Vingard, două pos-turi, Răchita și prediul Purcăreți, două p, Șugag, două p., 600 cor., cvartir și lemne de foc, apoi Tărtăria, 300 cor. în bani, 300 în naturalii, cvartir și lemne de foc, Săseiori, postul al doilea 600 cor., 80 cor. pentru cvartir și lemne, postul al 3-lea 200 cor. dela biserică, 400 cor. dela stat, cvartir și lemne. Toate în ppresb. Sebeșului. Se cere și pre-sentarea la biserică. Termin 13 Iulie n.

Diecesu gr.-or. Arad. Postul inv. din Beliu, ppresb. Beliului. Termin 7 Iulie n. Venite: Cvartir și grădină, un juger cu pomet, 1/2 sesiune pământ arător, 5 cubule grâu, 5 cucuruz, 4 m. lemne, bani gata 350 cor. și taxele dela în-mormîntare.

Despărț. Bistrița al „Asociațiunii“

— Adunarea generală în Borgo-Prund. —
— 5 Iunie n.

Comitetul cercual al despărțământului Bistrița în ședința sa din 30 Aprilie 1901 a hotărât convocarea adunării generale cercuale pe 3 Iunie în opidul Borgo-Prund.

Comitetul însoțit de membrii sei și de numeroși public bistrițian, în 3 Iunie a călătorit cu trenul la Borgo-Prund.

Și deși înainte de sosire o ploaie torențială se părea că va prăpădi trenul, la ajungerea în gara din Borgo-Prund ni-se pregăti una din cele mai surprinzătoare și plăcute întâmplări.

După oprirea trenului pășește înaintea celor cari descălecă domnul protopop Monda și cu frățești și calde cuvinte bineventează comitetul și pe oaspeți.

Domnul Vasile Ranta, directorul despărțământului, cu avântate cuvinte și plin de emoțiune mulțumește pentru plăcuta și distinsa primire.

Veneratul director Vasile Ranta, ocupând locul presidial arată prin frumoase cuvinte scopul adunării. Conform ordinii de zi urmează înscrierea de membri și încassarea de taxe. Spre bucuria tuturor, rezultatul acestui punct din program a fost foarte satisfăcător, înscriindu-se 57 membri, parte ordinari, parte ajutători, încassându-se suma de 222 coroane. Notez, că majoritatea membrilor de țărani îl formează locuitorii din Borgo-Tiha și Borgo-Suseni. Onoare domnilor Dologa și Dan.

Urmează citirea raportului general, a rațiociniului și a proiectului de buget pe anul următor, cari se aprobă.

În comitet s'au ales, director: Vasile Ranta; membri: Dr. Gavril Tripon, Dr. Alexandru Pop, Dr. George Linul și Dr. Vasile Pahone.

Ear' pentru reprezentarea despărțământului în adunarea generală a „Asociațiunii“ sunt aleși domnii Dr. Dumitru Ciuta și Dr. Vasile Pahone.

La premiul scris pentru cea mai bună grădină de pomărit au încurs 4 concurense. La distribuire s'a avut în vedere, că deși dintre concurenți, domnul Vasile Baci, învățător în Șoimuș a dovedit cel mai frumos rezultat, adunarea generală cu considerare, că dlui ca om inteligent și învățător face numai un deobligament față de sine, i-se votează un document de onoare și recunoștință. Se decerne apoi câte un premiu de 10 coroane în aur țăranilor Ilie Cionca din Borgo-Tiha, Echim Vanca din Borgo-Suseni și Dumitru Moldovan din Șoimuș.

Dintre disertațiile anunțate, din considerare la timpul înaintat, numai dl Ioan Corbul ne-a delectat cu o prelegere liberă de stupărit. Conferențiarul dispunând de vaste cunoștințe în mod practic, arată cultura albinii, folosul și însemnătatea ei economică. La orele 6 și 1/2 dl director închide ședința.

Urmează banchetul servit în sala hotelului comunal. În decursul banchetului s'au ridicat mai multe toast frumoase și instructive.

După terminarea banchetului a urmat un bal, care a avut foarte bun succes. În pauză studenții năsăudeni au jucat »Călușerul« și »Bătuta« cu mult succes și cu o executare admirabilă.

Astfel au decurs adunarea și sărbătorile din Borgo-Prund.

Inteligența și frumosul popor borgean și de astă-dată a fost la culmea chemării. Ca peste tot locul poporul român, așa și aci setos după lumină, dornic de înaintare și propășire, activ și zelos în făptuiri bune, aleargă cu înșuflețire la glasul, care-l adună.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlul I. C., București. Articolul d-voastră, pentru care vă mulțumim, îl credem potrivit pentru luna August, pragul noului an școlar.

Dlul P. G., Târnova. Fii bun comunică-ne, ai povestea din o carte sau ai auzit-o și dela cine?

Dlul G. Ceantea, inv., Deda. Primim și pe rînd le facem loc.

Cântăreții Ciresi-Timiș. În numărul viitor. Moș Herlea. Când va fi potrivit. Dlul C. F., Cârțișoara. Să nu cântăm moartea vinovatului, ci îndreptarea lui! Silvașul-de-Câmpie. Rapoarte neisclăite nu publicăm.

Bellen-Sân-Miclăuș. Asemenea. Dlul Teodor Cocan. În numărul viitor. Dlul Iancu Duda, Gârliște. În numărul viitor.

Dlul Costa Balos, Toracul-mic. Fotografii se vă facă o poză în mărime de 22-4 cm. Una din pozele acestea o trimiteți la Angerer u. Göschl, Viena, Ottakringer-Strasse 49, care se vă facă un clișeu pentru fototipie. Clișeul acesta, foarte frumos, costă 47 c. 40 b. Dacă cereți să vi-l facă în lemn (Holzschlitt), nu costă nici pe jumătate, așa că v'ar veni pe unul cel mult 8 bani. După-ce căpătați clișeul, ni-l trimiteți nouă și vă punem în foaie. În felul acesta se pot face și clișeuri de nunți, jocuri etc.

Dlul Ioan Ivan, Pesac. Noi avem numai legea comunală, pentru ceilalți să te adresezi la dl I Pop Reteganul în Retteg, comit Bistrița-Năsăud, poate-că le mai are. La 1 Iulie mai trimiți 2 cor., apoi ești plătit pentru anul întreg. Celorlalți vom răspunde în numărul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes.

Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Un tinăr român

care știe bine limba maghiară și are scrisoare frumoasă, se primește pe timp îndelungat, numai decât ca adjunct de notar, în cancelaria notarială a subscrisului.

Respectivul primește un salariu anual de 350 cor., și alte accidentii, viptul întreg, quartir și luminat, afară de spălat.

Doritorii să se adreseze la subscrisul

Ioan Bunea,

notar în comuna Ciova, p. u. Orlat,

[45] 1-2 comit. Sibialul.

CAROL F. JICKELI,

Sibiu, Piața-mică.

1

2

3

Nicovale (ilăie) de coase,

cu garanție pentru fiecare bucată

Figura 1 2 3

1 buc. cor. 1.— —.96 —.86

Cuți de coase

dela 12 bani în sus în deposit bogat.

CFJ

Lungimea 70 75 80 85 90 cm.

1 buc. cor. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—

Cumpărând 10 bucăți deodată, dau o bucată ca rabat.

Cu deosebire recomand:

Cuți americane, 1 bucată . . . cor. —.40

Cuți vineții veritabile de Bergamo, semnul CFJ, 1 bucată . cor. —.80

Contingentul de cumpărători al acestor

cuți de Bergamo crește în continuu.

Eu le pot recomanda cu toată încrederea.

4

5

6

Nicovale (ilăie) de coase

figura 4 cu conducător de coasă

1 buc. cor. 1.90

Ciocane de coase, fig. 5 à 250, 300 grame

1 bucată cor. —.86 —.90

Figura 6 à 300 grame, 1 buc. cor. 1.—

Garanție pentru fiecare bucată. Adecă, eu schimb ori și ce coasă provăzută cu semnul CFJ și nu corăspunde, chiar și atunci când ea a fost deja bătută și folosită.

Eu pot recomanda economilor cu cea mai mare încredere această coasă. În decursul anilor eu mi-am câștigat un foarte mare contingent de cumpărători la coasa aceasta.

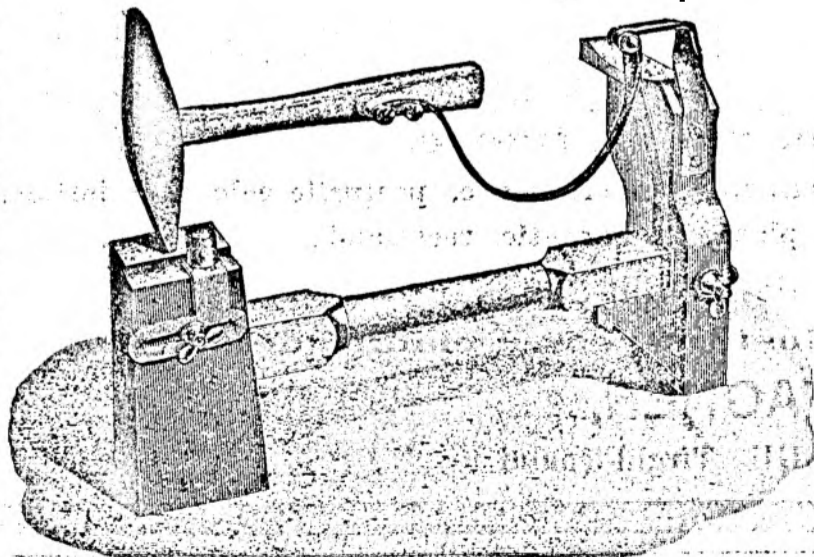
Aparat nou de bătut coasa.

Acest aparat are marele avantaj, că ciocanul, deși purtat de mână lovește totdeauna acurat pe același loc al nicovelei, ceea-ce e neapărat de lipsă pentru a pute bâte coasa bine.

Prin aceea că ciocanul se conduce de mână e posibilă o regulare foarte exactă a tăriei fiecărei lovituri.

Nicovale se poate muta după-ce s'a tocit la un loc în decursul timpului.

Acest aparat se poate vedea funcționând în localul meu de vânzare. 1 bucată cor. 25.— [43] 3—

Mori de cafea, de piper, mac, urliuală și de colori.

Catalogul prețurilor se trimite la cerere.

Deasemenea se trimit cataloage ilustrate despre:

Aparate de măsurat și signat.
Instrumente pentru masari și sculptori.
Cuțite pentru gileu. — Cuțite de încrestat.
Cuțite pentru bugnari, dogari și rotari.
Chei cu șurup. — Instrumente pentru tinichigii.
Cuți. — Garnituri pentru clădiri (traverse).
Cuptoare. — Frigători.
Mucava pentru coperiș. — Täbli de isolare.
Trestie pentru strucatură. — Ciment.
Cărbuni de piatră și coacs.
Stropitori de plante (apar. pentru peronospora).
Unelte pentru cultivarea albinelor.
Teascuri de copiat.
Curse pentru tot felul de animale.
Recuise de vênat și scrimă. [36] 7—
Tot felul de feruri de călcat.
Instrumente pentru ferestrari
» » dulgheri, bărdași.

Cel mai ieftin magazin de cuie de potcoave.

Carol F. Jickeli,

Sibiu, Piața-mică nr. 32, la „Coasa de aur“.

Fluidul regenerător pentru cai al lui Kwizda.

[31] 15—15

Prețul cor. 2.80. — Ces. și reg. priv. apă de spălat pentru cai.

De 40 ani deja în folosință în grajdurile Curții, în grajdurile mai mari militare și civile, pentru întărire, pentru potențarea forțelor înainte și după strapăte mari, la scrintituri, la înțepinirea vinelor etc., dă cailor forță de a suporta cel mai greu training — Veritabil numai cu marca de mai sus, se capătă în toate farmaciile și drogueriile din Austro-Ungaria.

Deposit principal la

Ioan Francisc Kwizda,

ces. și reg. austr.-ung., reg. rom. și prinț. bulg.
furnisor de curte.

Farmacist în Korneuburg lângă Viena.

Deschidere de negustorie.

Subscrisul îmi permit a anunța cu tot respectul, că în **Bistrița,** strada Lemnelor nr. 50, 'mi-am deschis o

negustorie de mobile de casă

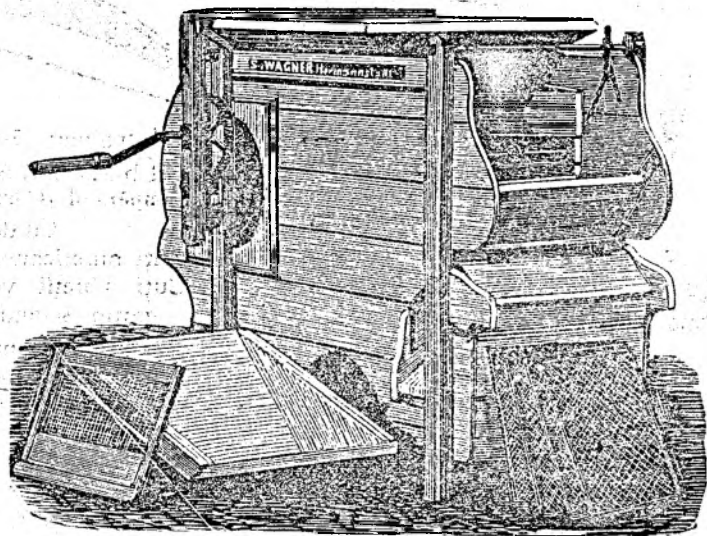
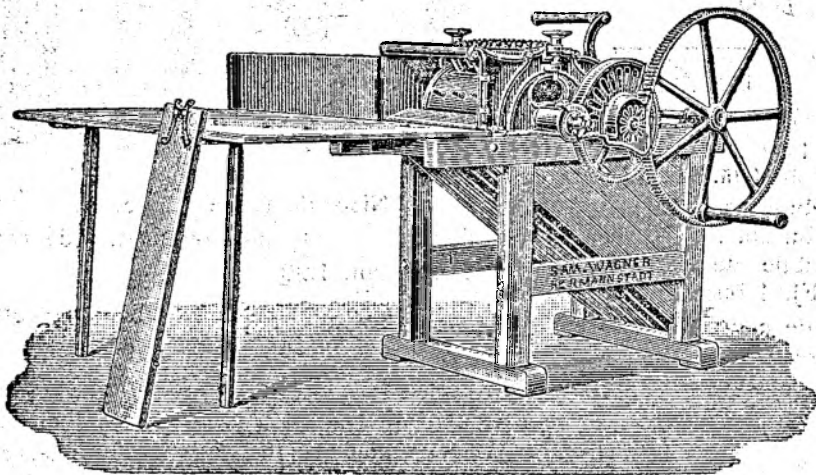
și tot felul de **deorațiuni de salon,** precum și mașini de cusut, care le pun la dispoziția onoratului public pe lângă cele mai moderate prețuri. La persoane oneste și de caracter voi vinde și pe rate, și mă oblig la aranjarea locuințelor întregi și espedarea în cele mai mari depărtări pe spesele mele.

Klein & Rubin.

[40] 5—5

MAȘINI DE TRIERAT DE ORI-CE FEL,

producțiune proprie, întocmite pentru mână, curele și vapor.

Venturători (ciururi), triere,

precum și toate celelalte mașini și recuise agricole, alegere mare, prețurile oele mai ieftine, condiții foarte favorabile de plată, ou garanție, recomandă

Prima turnătorie de fer din Sibiu,

fabrică de mașini agricole și institut pentru clădire de mori

SAM. WAGNER,

Tîrgul-fênului nr. 1. SIBIU. Tîrgul-fênului nr. 1.

[44] 2—5